

BEGROTING 2025

1-5 Bijlage 1

GERICHT VOORUIT >>

INHOUD

INHOUD	2
1. VOORWOORD	4
2. LEESWIJZER	5
3. SAMENVATTING	6
	6
4. INLEIDING	7
5. PROGRAMMA INKOMEN	13
5.1 DE MAATSCHAPPELIJKE UITDAGING IN DE LEKSTROOM	13
5.2 DE MAATSCHAPPELIJKE OPGAVE VAN DE LEKSTROOM GEMEENTEN	13
5.3 DE BEOOGDE IMPACT VOOR INWONERS VOLGENS DE LEKSTROOM GEMEENTEN	13
5.4 DE OPDRACHT VOOR EN VAN WIL	13
5.5 WAT GAAN WE DOEN IN 2025?	14
5.6 UITGANGSPUNTEN WIL	15
5.7 WAT WILLEN WE ALS WIL REALISEREN?	15
5.8 WAT GAAT E.E.A. KOSTEN?	17
5.9 WORK IN PROGRESS	20
6. PROGRAMMA WERK	21
6.1 DE MAATSCHAPPELIJKE UITDAGING IN DE LEKSTROOM	21
6.2 DE MAATSCHAPPELIJKE OPGAVE IN DE OGEN VAN DE LEKSTROOM GEMEENTEN	21
6.3 DE BEOOGDE IMPACT VOOR INWONERS VOLGENS DE LEKSTROOM GEMEENTEN	21
6.4 DE OPDRACHT VOOR EN VAN WIL	21
6.5 WAT GAAN WE DOEN IN 2025?	23
6.6 UITGANGSPUNTEN	23
6.7 WAT WILLEN WE ALS WIL REALISEREN?	23
6.8 WAT GAAT E.E.A. KOSTEN?	25
6.9 WORK IN PROGRESS	26
7. PROGRAMMA INKOMENSONDERSTEUNING	28
7.1 DE MAATSCHAPPELIJKE UITDAGING IN DE LEKSTROOM	28
7.2 DE MAATSCHAPPELIJKE OPGAVE VAN DE LEKSTROOM GEMEENTEN	28
7.3 DE BEOOGDE IMPACT VOOR INWONERS VOLGENS DE LEKSTROOM GEMEENTEN	28
7.4 DE OPDRACHT VOOR EN VAN WIL	28
7.5 WAT GAAN WE DOEN IN 2025?	30
7.6 UITGANGSPUNTEN	30
7.7 WAT WILLEN WE ALS WIL REALISEREN?	31
7.8 WAT GAAT E.E.A. KOSTEN?	32

7.9	WORK IN PROGRESS	34
8.	BEDRIJFSVOERING	36
8.1	DE OPDRACHT VOOR EN VAN WIL	36
8.2	WAT GAAN WE DOEN IN 2025?	36
8.3	UITGANGSPUNTEN	36
8.4	WAT WILLEN WE ALS WIL REALISEREN?	37
8.5	WAT GAAT E.E.A. KOSTEN?	38
9.	BBV PARAGRAFEN	40
10.	UITGANGSPUNTEN OPSTELLING FINANCIËLE BEGROTING	46
	BIJLAGE: TAAKVELDEN	50
	BIJLAGE: BELEIDSINDICATOREN ARTIKEL 8 BBV	50
	BIJLAGE: DE KANSRIJKE OPTIES IN BEELD.....	52
	BIJLAGE: INTEGRAAL OVERZICHT OP DE OPMERKINGEN EN BEDENKINGEN OP DE KADERBRIEF 2025.....	56

1. VOORWOORD

Voor u ligt de concept Begroting 2025 van Werk en Inkomen Lekstroom (WIL). In deze roerige tijden beschrijven we hier onze inzet voor 2025. Dat doen we graag en met trots. We zijn tot nog toe, ondanks grote uitdagingen, nog steeds in staat onze dienstverlening goed in de lucht en op niveau te houden. Dat willen we blijven doen. De voorliggende Begroting kent dit jaar wel een iets andere vorm dan u van ons gewend bent, met het Kwaliteitskompas als leidraad. We denken hiermee beter met u het goede gesprek te kunnen voeren over wat u van ons vraagt (onze opdracht en prestaties) en wat u van ons realistisch mag verwachten (in termen van activiteiten en kosten).

Met u is afgesproken dat 2024 een tussenjaar is. In dit jaar verkennen we op welke wijze we de balans tussen opdracht, middelen en uitvoering kunnen herstellen. Want deze balans is behoorlijk uit het lood. Na 10 jaar WIL is het goed onze opdracht en dienstverlening nog eens fundamenteel tegen het licht te houden. De uitdaging is simpel: (hoe) kunnen we met minder inzet van personeel dan in 2024 onze dienstverlening op hoog niveau houden? Want daarover zijn we het eens: WIL doet het goed. Daartoe verkennen we in 2024 een aantal kansrijke opties qua dienstverlening, zoals bijvoorbeeld een meer eenvoudige uitvoering of een aanpak gericht op focusgroepen. In deze verkenning kijken we uiteraard ook naar wat e.e.a. betekent voor onze bedrijfsvoering, werkprocessen, uitvoerings- en regelingskosten als ook de opdracht die wij op dit punt van u gekregen hebben. We gebruiken hier de term 'kansrijk' omdat we verwachten dat deze opties er daadwerkelijk aan bijdragen dat we onze dienstverlening in een nieuwe balans niet alleen op hoog niveau en waar nodig aangepast aan deze tijd kunnen houden, maar ook bijdragen aan het in financiële zin houdbaar houden van onze dienstverlening. We gaan er vanuit een eind te kunnen komen, maar de uiteindelijke keuze is een politiek-bestuurlijke (en dus aan u).

Een winstwaarschuwing is evenwel op zijn plaats. Lukt het ons niet om consensus te krijgen over de knoppen waar we aan moeten draaien? Of leveren de kansrijke opties onvoldoende op? Dan is er of meer geld nodig of moeten we de dienstverlening op onderdelen terugbrengen met serieuze impact voor klanten en inwoners. Linksom of rechtsom hebben we dan niet alleen de begroting 2025 inhoudelijk en financieel scherp gesteld, maar ook meteen de contouren helder voor het Meerjarenbeleidsplan WIL 2026-2028. Direct na de zomer willen we met u het gesprek hierover voeren in ons Gesprek met de Raad. In mei of begin juni organiseren wij een Raadsinformatieavond voor de 4 raden gezamenlijk om in gesprek te gaan over waar we staan en uw eerste reflecties (specifiek voor Houten organiseren we op verzoek een 1-op-1 gesprek). Hoe vervelend ook misschien, qua proces is hierdoor op inhoud en financieel een 1ste Begrotingswijziging 2025 nodig. En deze ligt pas eind van het jaar formeel voor. We zorgen ervoor dat eventuele financiële consequenties tijdig bij u bekend zijn, zodat u deze kunt betrekken bij de vaststelling van uw eigen begroting 2025.

Tot slot. In voorgaande jaren trof u de begroting SW ook in de begroting WIL aan. Daar zien we dit jaar van af; de begroting SW leggen we u later separaat voor. De uitvoering van de SW is geen reguliere WIL opdracht die WIL voor alle Lekstroomburgemeenten uitvoert, maar een DVO-activiteit die WIL uitvoert voor IJsselstein, Lopik, Nieuwegein en Vijfheerenlanden. De Kaderbrief WIL 2025 is op 14 maart 2024 ongewijzigd vastgesteld; de hierin genoemde financiële en inhoudelijke uitgangspunten zijn het fundament onder deze begroting. Het is in dit licht dat u de voorliggende Begroting moet lezen en beoordelen. We wensen u veel leesplezier.

Met vriendelijke groet,

W. Eggengoor
Voorzitter algemeen en dagelijks bestuur

Rob Esser
Directeur Werk en Inkomen Lekstroom

2. LEESWIJZER

De voorliggende Begroting schetst de inhoudelijke en financiële inzet van WIL in 2025. De snelle lezer verwijzen wij naar de samenvatting in hoofdstuk 3 op de volgende pagina's. In hoofdstuk 4 gaan we vervolgens allereerst in op de uitdaging waarvoor WIL samen met u de komende jaren staat en de piketpaaltjes die door ons geslagen zijn als onderlegger voor de verdere uitwerking van wat we beogen in 2025. U vindt hier zowel een aantal kansrijke opties die we willen uitwerken als het gedachtegoed van het Kwaliteitskompas. In de hoofdstukken 5 tot en met 8 gaan we per programma in op de maatschappelijke opgave die zien op het betreffende domein (inkomen, werk en inkomensondersteuning), de opdracht die WIL heeft (in onze ogen) en de activiteiten die we willen gaan uitvoeren met bijbehorende begroting. Met een korte weergave van de kansrijke opties die we specifiek op dit domein willen gaan verkennen. Hoofdstuk 9 bevat de verplichte BBV-paragrafen, incl. een schets van de risico's die we zien. We sluiten af met de gebruikelijke begrotingsparagrafen en bijlagen.

Wat mag u van ons wanneer in de tijd verwachten?

Wanneer?	Wat?	Oogmerk?
April 2024	Ontwerp Begroting WIL 2025 met daarin de maatschappelijke opgave Lekstroom, het aandeel (de 'taartpunt') WIL daarin en een uitwerking op hoofdlijnen van de activiteiten (per programma) die WIL in 2025 zal verrichten (met eerder vastgestelde KPI's), incl. verkenning van de kansrijke opties.	Formele mogelijkheid om waar nodig bij te sturen.
Mei 2024	Roadshow per gemeente met daarin open gesprek over financiële en inhoudelijke opgave WIL 2025 en in meerjarenperspectief.	Informatie-uitwisseling en mogelijkheid tot bijsturing raden.
Juli 2024	Definitieve Begroting 2025 WIL na vaststelling in AB (incl. Reactie op zienswijzen).	Ter kennisgeving
Begin oktober 2024	Gesprek met de Raad over de voorgenomen keuze WIL m.b.t. de financiële en inhoudelijke doorwerking van de verkenning van de kansrijke opties dan wel alternatieve inhoudelijke of financiële scenario's i.r.t. de BG 2025 (i.c. de 1ste BW 2025), de Kaderbrief 2026, het Meerjarenbeleidsplan 2026-2028 en de bijbehorende Doorontwikkelagenda WIL.	Informatie-uitwisseling en mogelijkheid tot bijsturing raden.
November/ december 2024	1ste Begrotingswijziging WIL 2025 met daarin de definitieve keuze die WIL maakt gehoord het gesprek met de Raad.	Formele mogelijkheid om waar nodig bij te sturen.
November/ december 2024	Kaderbrief 2026 met daarin beoogde inzet WIL op hoofdlijnen, inclusief financiële uitwerking daarvan.	Formele mogelijkheid om waar nodig bij te sturen.
November/ december 2024	Meerjarenbeleidsplan WIL 2026-2028 met daarin schets koers en beoogde inzet WIL op hoofdlijnen, incl. financiële uitwerking daarvan.	Formele mogelijkheid om waar nodig bij te sturen.
Maart/april 2025	Definitieve 1ste BW 2025 WIL, Kaderbrief 2026 en MJB 2026-2028 na vaststelling in AB (incl. Reactie op zienswijzen).	Ter kennisgeving

3. SAMENVATTING

Overall blijft onze visie en missie nog steeds simpel: we willen klanten en inwoners gericht vooruithelpen.

ONZE INZET IN 2025

- ✓ We willen onze dienstverlening op het hoge niveau van 2024 blijven bieden. Vanuit vertrouwen, aansluitend op de leefwereld van klanten en met maatwerk waar nodig.
- ✓ Met als extra opdracht/taak: de uitvoering van de sociale recherche en het ontzorgen van statushouders cf. de nieuwe afspraken.
- ✓ Tegelijk willen we onze dienstverlening blijven doorontwikkelen waar nodig, passend bij de tijdgeest en cf. onze (mogelijk bij te stellen) opdracht.

ONZE UITDAGING IN 2025

- ✓ We willen onze opdracht, dienstverlening en middelen weer in balans brengen zonder de extra middelen uit 2024 (en met -ceteris paribus- minder uitvoeringskosten dan in 2024).
- ✓ We zullen hiertoe een aantal 'kansrijke opties' verkennen in 2024 en deze -ook gaandeweg 2025-implementeren.
- ✓ Hiermee leggen we tegelijk de basis voor het Meerjarenbeleidsplan (MJB) 2026-2028 en de Kaderbrief 2026 (als jaarschijf 2026 van dit MJB).
- ✓ Onze inzet in 2025 zoals hierboven geschetst is dus onder voorbehoud; de dienstverlening kan op onderdelen mogelijk minder of anders worden.

FINANCIËEL IN 2025

- ✓ De financiële 'winst' van de te verkennen kansrijke opties is al ingeboekt; de tijdelijke middelen 2024 zijn m.a.w. al afgeboekt, terwijl dienstverlening en opdracht nog moeten worden herijkt.
- ✓ De uitvoeringskosten voor de SR-uitvoering en het ontzorgen van de statushouders zijn als meerkosten ingeboekt (= beleidsrijke wijziging).
- ✓ Als technische wijzigingen zijn opgenomen: de verwachte CAO-stijging 2025 (als raming), de zekere hogere ICT-kosten (cf. brief Houten) en een aanpassing van de regelingskosten BUIG, WLB, LKS en minimaregelingen/bijzondere bijstand (op basis van de realisatiecijfers 2023).
- ✓ In de risicoparagraaf zijn de eventuele meerkosten geschetst van de PM posten Kaderbrief, eventueel oplopende klantvolumes en een mogelijk investeringsbudget voor de Doorontwikkelagenda WIL 2026-2028. Deze kosten zijn vanwege hun aard (niet 100% zeker en/of niet nu al in te schatten) niet in de Begroting opgenomen.

4. INLEIDING

De balans tussen de beschikbare financiële middelen en gevraagde dienstverlening en noodzakelijke personele inzet is naar de toekomst toe structureel niet meer op orde. In de 1ste Begrotingswijziging (BW) 2024 is hiertoe de noodklok geluid. De oorzaak hiervan is simpel: we hebben te weinig personeel voor het werk dat gedaan moet worden als we de dienstverlening inhoudelijk op het huidige peil willen houden (iets wat de huidige tijd ook van ons vraagt) en onze opdracht en spelregels hetzelfde blijven.

Het is dan ook fijn dat hier begrip, herkenning en erkenning voor is en in de uitgebrachte zienswijzen op de 1ste BW 2024 positief is gereageerd op het voorstel 2024 als tussenjaar te beschouwen in bovenstaand herijtingsproces. Met tijdelijk extra middelen om bovenstaande disbalans in 2024 te herstellen (i.c.m. eigen inzet cf. voorstel 1ste BW 2024). Voor 2025 zijn deze extra middelen er (vooralsnog) niet, gelet op de uitgesproken wens van alle Lekkroom gemeenten de Nullijn (=primaire begroting 2025 uit de Kaderbrief 2025) als (voorlopig) uitgangspunt te nemen voor de Begroting 2025 en daarna.

De aanvraag levensonderhoud als voorbeeld voor de 'sluipende' toename van de gevraagde inzet

Het basistakenpakket van Inkomensbeheer wordt onder andere gevormd door het vaststellen van het recht op een uitkering de hoogte en de duur hiervan (=besluiten) en het actualiseren van de uitkering in de tijd (=beheren).

De uitkeringsaanvragen zijn in de afgelopen jaren complexer geworden. Landelijk zien we dit beeld ook terug in de gemiddelde duur van de werkprocessen om tot een besluit te komen en de beheertijd.

In het Formatieonderzoek WIL 2019 is de besluitijd geraamd op gemiddeld 6 uur, het beheren op 60 minuten gemiddeld. Het meest recente formatieonderzoek (2023/2024) rekent ondertussen met 7 uur voor een besluit en 100 minuten voor het beheren.

Jaarlijks nemen we ongeveer 800 besluiten en beheren we 2.400 uitkeringen. In 5 jaar tijd is er voor besluiten en beheren dus circa 1,5 fte extra nodig (0,3 fte per jaar). Die formatie is er niet bijgekomen.

Er rust op de 10-11 fte van 2019 (die er nog steeds zit vijf jaar later) dus een te zware last.

Om de noodzakelijke herijking van onze opdracht, dienstverlening en personele inzet effectief te kunnen richten en voorstellen voor aanpassing te kunnen doen, hebben we aantal piketpaaltjes gedefinieerd: financiële piketpaaltjes, maar ook inhoudelijke en procesmatige piketpaaltjes.

Financiële piketpaaltjes

- Het vertrekpunt voor de voorliggende Begroting 2025 is de basisbegroting 2025 zoals deze in de Kaderbrief 2025 is geschetst (zie tabel hieronder). De extra middelen zoals verstrekt vanuit de 1ste BW 2024 zijn er in 2025 dus niet meer. Ook is er in 2025 geen extra dekking meer voorhanden vanuit ESF of anderszins zoals geschetst in de 1ste BW 2024. Alle vraagstukken waarvoor WIL m.a.w. in 2024 extra geld heeft gekregen, moeten daarmee binnen de begroting gerealiseerd worden. De financiële uitdaging waarvoor WIL staat in 2025 is daarmee op voorhand minimaal € 800.000 groot. Tegelijk is er een 'inhoudelijk' fors gat qua dienstverlening te dichten.

Financiële samenvatting	Begroting 2024	2e BW 2023 structureel	2024 structureel	2025 incidenteel	2025 CAO	Buig 1% risico opslag	Begroting 2025
Programma Inkomen	43.756.000	85.000	25.000	0	146.000	410.000	44.422.000
Programma Werk	4.817.000	114.000	0	0	192.000	0	5.123.000
Programma Inkomensondersteuning	7.066.000	248.000	250.000	0	161.000	0	7.725.000
Bedrijfsvoering	8.520.000	71.000	0	0	270.000	0	8.861.000
Totaal	64.159.000	518.000	275.000	0	769.000	410.000	66.131.000
Programma Inkomen	628.000	0	25.000	0	0	0	653.000
Programma Werk	-	0	0	0	0	0	0
Programma Inkomensondersteuning	263.000	0	0	0	0	0	263.000
Bedrijfsvoering	90.000	0	0	0	0	0	90.000
Totaal baten	982.000	0	25.000	0	0	0	1.006.000
Gemeente Houten	13.977.000	142.000	63.000	0	183.000	98.000	14.463.000
Gemeente IJsselstein	12.514.000	92.000	46.000	0	156.000	83.000	12.891.000
Gemeente Lopik	3.754.000	22.000	18.000	0	45.000	24.000	3.863.000
Gemeente Nieuwegein	32.933.000	262.000	124.000	0	384.000	205.000	33.908.000
Totaal bijdragen per gemeente	63.177.000	518.000	250.000	0	769.000	410.000	65.125.000

- Het recentelijk gezamenlijk ontwikkelde en vastgestelde nieuwe uitvoeringsarrangement voor de ontzorging van statushouders is de enige uitzondering hierop. In de kern is dit namelijk een nieuwe extra opdracht voor WIL, die in de zienswijzen op de 1ste BW 2024 omarmd is als 'voorbeeld voor de toekomst'. Bovenstaande begroting uit de Kaderbrief wordt hierop dus opgeplust.
- Bovenstaande begroting is ook qua regelingskosten op een drietal punten aangepast op de realiteit: dit geldt specifiek voor de uitgaven in het kader van de Wet op de Lijkbezorging (zie programma Inkomen), de uitgaven aan LKS (zie programma Inkomen) en generiek voor alle regelingskosten i.r.t. de gebruikelijke actualisering van de klantaantallen (zie hiervoor de programma's Inkomen en Inkomensondersteuning).
- De uitvoering van de Sociale Recherche is een nieuwe taak/opdracht van WIL vanaf 2025; bovenstaande begroting is hiervoor eveneens opgehoogd (zie programma Inkomen).
- Gelet op de brief van Houten, zijn de ICT-kosten WIL, tot slot opgehoogd. Voor ICT was er per abuis in de 1^e BW 2024 ten onrechte 75k in mindering gebracht. Deze was reeds eerder verwerkt en is nu gecorrigeerd.

Er is voor 2025 geen verdere financiële doelstelling. Voor de jaren 2026 en daarna geldt voorlopig hetzelfde uitgangspunt; maar een extra financiële taakstelling is wel waarschijnlijk. Wij verwachten dat hier in de loop van 2024 meer helderheid op komt.

Er geldt in bovenstaande perspectief één structurele tenzij: substantiële wijzigingen in het klantvolume van WIL (meer aanvragen SHV, meer aanvragen levensonderhoud en BB door o.a. MOBW toename en meer statushouders) kunnen leiden tot meer inzet en meerkosten. WIL zal hierin uiteraard terughoudend

opereren en eerst kijken of andere opties voorhanden zijn. Deze tenzij wordt in deze BG 2025 middels een disclaimer in de risicoparagraaf opgenomen. We verwijzen u naar de betreffende programma's daar waar wij dit mogelijk achten.

Net zoals in voorgaande jaren is het voor WIL lastig op sommige onderdelen een reële financiële inschatting te maken van de te verwachten kosten die verband houden met beleidsmatige zaken (denk aan de implementatie van de Participatiewet in Balans, de lange termijn verkenning Sociale Infrastructuur Lekstroom Werkt, e.d.). In de Kaderbrief 2025 zijn deze kosten als PM post benoemd. Vanwege hun aard (nog steeds niet 100% zeker en/of niet goed in te schatten) hebben we deze kosten niet in de Begroting opgenomen. In de risicoparagraaf in deze begroting hebben we wel de eventuele meerkosten in deze indicatief en ruw geschetst; dit is het meest haalbare.

Bij de vaststelling van zowel de Kaderbrief 2024 als de Begroting 2024 hadden wij nog geen zicht op de omvang van de cao-stijging 2024. Ondertussen is wel bekend wat de cao-stijging 2024 is. De Begroting 2024 wordt hierop bij de Turap formeel gecorrigeerd. In de voorliggende Begroting 2025 is deze begrotingswijziging 2024 uiteraard verwerkt. Ten aanzien van de cao-stijging 2025 nemen we een realistische raming van 5,8% op in de Begroting 2025 (dit is nieuw t.o.v. andere jaren, waarin we steeds een 0% raming hebben opgenomen). De personeelslasten stijgen hierdoor fors t.o.v. de versie uit de Kaderbrief 2025.

In de eerste helft van 2024 verkennen we een aantal kansrijke opties qua dienstverlening nader, zoals bijvoorbeeld een meer eenvoudige uitvoering of meer groepsgerichte aanpak, om het inhoudelijke 'gat' te dichten en de geschetste financiële uitdaging van minimaal € 800.000 te kunnen realiseren. Deze kansrijke opties dragen waarschijnlijk ook bij aan het aanpassen van de dienstverlening aan de eisen van deze tijd (werken vanuit vertrouwen, eenvoud, maatwerk en werken vanuit de bedoeling). We gaan in de bijlage hieronder nader in op de diverse opties die we willen gaan verkennen. Als uitgangspunt voor de verkenning geldt dat WIL de financiële opgave zowel op de uitvoeringskosten als op de regelingskosten mag realiseren. Met als voorwaarde dat een eventuele besparing op de regelingskosten voor de gemeente NETTO ook zo uitpakt (d.w.z. niet (deels) naar het Rijk terugvloeit).

Bij de uitwerking van deze opties schakelen we inhoudelijke expertise van Radar in. Radar zal ook als een soort 'programmamanager' fungeren om de uitvoering te ontlasten en voldoende snelheid en kwaliteit te kunnen borgen. De meerkosten hiervoor lopen via de Jaarrekening 2024.

Na een ambtelijk en bestuurlijk proces van consultatie stelt het AB WIL na de zomer vast welke kansrijke opties inhoudelijk en financieel verwerkt gaan worden in de 1ste Begrotingswijziging (BW) 2025; de werkelijke financiële opgave kan daarmee dus mogelijk ook meer zijn dan de eerder genoemde € 800.000,-- minimaal. Op voorhand willen we alvast aangeven dat het waarschijnlijk is dat sommige kansrijke opties mogelijk een langere uitwerkingstermijn zullen kennen voor zij rendabel zullen zijn. Dit soort opties zullen we opnemen in wat wij de Doorontwikkelagenda WIL 2026-2028 noemen, een middellange termijn agenda om onze dienstverlening structureel te herijken en in balans te brengen met onze opdracht en de beschikbare middelen. De Doorontwikkelagenda WIL zal uiteraard onderdeel worden van het op te leveren Meerjarenbeleidsplan WIL 2026-2028. Het is waarschijnlijk dat deze Doorontwikkelagenda WIL een investeringsbudget vraagt; mogelijk ook al in 2025. In de risicoparagraaf schetsen we indicatief en ruw aan welk bedrag we voor 2025 dan denken; in de Kaderbrief 2026 en het MJBP 2026-2028 nemen we een gespecificeerde kostenraming op.

Samenvattend resulteert dan de volgende begroting overall.

WIL	2023	1e BW 2024	2024 CAO	2025 CAO	Regeling	Overig	Begroting 2025
Programma Inkomen	43.584.433	43.433.898	152.677	154.997	3.676.928	-91.000	47.327.501
Programma Inkomensondersteuning	7.041.654	7.555.572	173.538	176.175	-150.735	-170.000	7.584.550
Programma Werk	4.444.594	4.930.790	200.553	203.600	0	0	5.334.943
Programma Bedrijfsvoering	8.814.521	8.546.149	267.447	306.792	0	107.993	9.228.380
Totaal	63.885.203	64.466.409	794.215	841.564	3.526.193	-153.007	69.475.373
Gemeente Houten	14.542.691	14.306.471	189.451	200.745	1.111.768	-36.498	15.771.937
Gemeente IJsselstein	13.119.009	12.757.359	161.609	171.243	1.110.019	-31.134	14.169.096
Gemeente Lopik	4.056.254	3.823.834	46.416	49.184	440.690	-8.942	4.351.182
Gemeente Nieuwegein	32.167.271	33.578.745	396.739	420.392	863.715	-76.433	35.183.158
Totaal bijdragen gemeente	63.885.224	64.466.409	794.215	841.564	3.526.193	-153.007	69.475.373

Inhoudelijke en procesmatige piketpaaltjes

Voor de Begroting 2025 zijn de huidige (programma)opdracht en positionering van WIL, inclusief leidende principes als werken vanuit de bedoeling, aansluiten op de leefwereld van klanten, uitgaan van vertrouwen, eenvoud en maatwerk in de kern onze eerste inhoudelijke piketpaaltjes. Ditzelfde geldt voor de nieuwe KPI's en kerncijfers per programma zoals die bij de vaststelling van de Begroting 2024 zijn vastgesteld.

Tegelijk is het goed de opdracht, positionering, activiteiten en KPI's van WIL nog eens scherp te stellen in het licht van de maatschappelijke opgave waarvoor de Lekstroom gemeenten staan, de maatschappelijke effecten die zij voor hun inwoners in deze willen bereiken en de rol die zij in dit perspectief voor WIL zien (=de opdracht WIL). Deze check krijgt gestalte door gebruik te maken van het Kwaliteitskompas (voor korte toelichting zie verderop) en in co-creatie met uw ambtelijk apparaat. Support vanuit Movisie/Hogeschool Utrecht is in deze voorzien; de beperkte meerkosten hiervan lopen eveneens via de Jaarrekening 2024. In deze Begroting treft u de opbrengst van deze check aan.

In de lijn van onder andere de Participatiewet in balans zijn vanuit het veranderende mensbeeld belangrijke inhoudelijke piketpaaltjes voor WIL en de gemeente:

- Menselijke maat: We werken vanuit de leefwereld en leveren maatwerk passend bij de situatie van de klant. Met als doel om deze inwoner het mogelijk te maken te participeren.
- Vertrouwen: We maken de slag van werken vanuit controle naar werken vanuit vertrouwen. Hierbij sluiten we ook beter aan bij de mogelijkheden die de inwoner heeft. Hierbij blijven we een balans zoeken tussen deze 2 kanten van de medaille.
- Eenvoud: We maken het eenvoudig(er) voor de inwoner om de ondersteuning te krijgen die nodig is. Regelingen worden vindbaar en toegankelijk voor een optimaal gebruik van het aanbod van WIL.
- Een doelmatig, begrijpelijk en voorspelbaar vangnet.

Deze elementen vragen deels een andere inhoudelijke inzet van WIL en dus een herijking van en kijk op de dienstverlening die WIL biedt; op onderdelen werkt WIL al zo en is de gevraagde beweging al langer geleden ingezet. Dit vormt mede de input voor de kansrijke opties. Daarnaast zal een deel hiervan langere tijd nemen om de gewenste (in)richting te realiseren.

De huidige uitvoeringspraktijk en organisatiestructuur binnen WIL is in de kern ruim 10 jaar oud. Uiteraard zijn er aanpassingen gedaan, soms met 'pleisters'; maar op de keper beschouwd is een meer fundamentele toekomstgerichte herijking wenselijk gelet op ons veranderde klantenbestand, de arbeidsmarkt, budgettaire kaders die minder ruimte laten, een andere kijk op dienstverlening (vertrouwen, leefwereld, maatwerk), wettelijke kaders die verschoven zijn, technologische ontwikkelingen en mogelijkheden, et cetera. Die herijking zou wat ons betreft i.i.g. de volgende lijnen moeten omvatten:

- Een herinrichting van de poort om klanten/inwoners breed van dienst te kunnen zijn (stap 1: binnen WIL; stap 2: mogelijk breder).
- Een meer gebundelde dienstverlening aan specifieke klantgroepen zoals statushouders, inwoners met multi-problematiek (en uiteraard ook jongeren).
- Een Lekstroom brede intensieve inzet op participeren naar vermogen (incl. parttime werk).
- Een sterkere verbinding tussen werk en inkomen in de uitvoering, mede in het licht van een goede balans tussen rechtmatigheid en doelmatigheid.

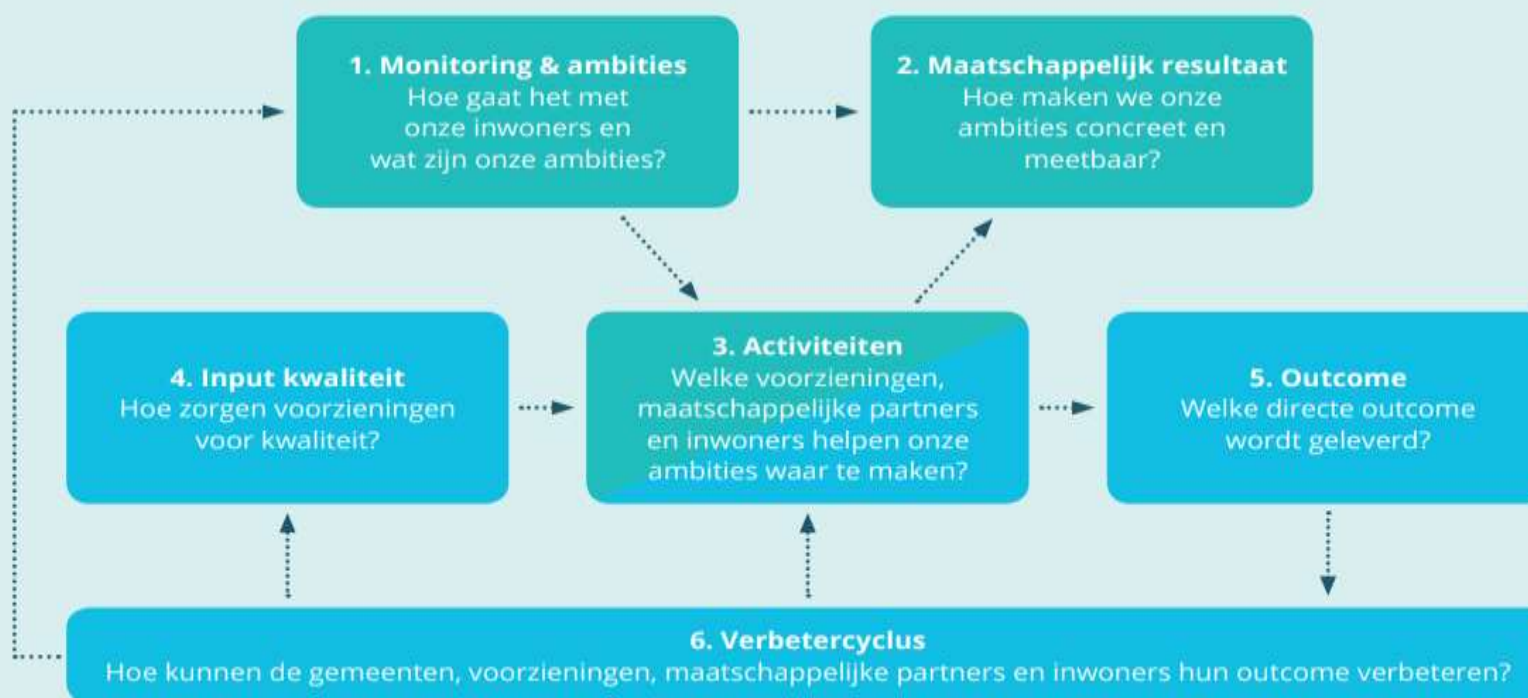
Het is wenselijk deze herijking vorm te geven middels een Doorontwikkelagenda WIL; met een bijbehorend investeringsbudget. Identiek aan de Innovatieagenda is dit een agenda die zowel gemeenten als WIL (en mogelijk ook andere stakeholders) meerjarig committeert met een regierol voor en opdrachtgeverschap van de Lekstroom gemeenten. Het is niet onwaarschijnlijk dat de Doorontwikkelagenda ook geld kan opleveren. De insteek is deze Doorontwikkelagenda onderdeel te laten zijn van het Meerjarenbeleidsplan WIL en pas vanaf (de begroting) 2026 in te laten gaan. Dit geeft WIL en de Lekstroom gemeenten de tijd om e.e.a. goed voor te bereiden, scherp te stellen en hiervoor draagvlak te verwerven. Tegelijk en zoals eerder gezegd: een opstartbudget in 2025 in deze kan dan wel noodzakelijk zijn.

Wat is het Kwaliteitskompas?

Het Kwaliteitskompas van Movisie is bottomline een denkmodel dat de Lekstroom gemeenten en WIL dwingt het gesprek over de begroting en activiteiten van WIL te linken aan de maatschappelijke opgave waar we in de Lekstroom voor staan en de opdracht van WIL in deze. Het Kwaliteitskompas helpt verder de focus te blijven houden op de klant en de verbinding met de gemeentelijke ambities en activiteiten. Het helpt ook de WIL activiteiten/ actielijnen en kansrijke opties in dit perspectief uit te werken, inclusief resultaten en outcome. Hieronder treft u het model gevisualiseerd aan. De 'blokken' 1 en 2 van het Kompas zijn van de gemeenten, de blokken 4 en 5 van WIL. Blok 6 is van ons samen.

Kwaliteitskompas - Zicht en grip op het sociaal domein

5. PROGRAMMA INKOMEN

5.1 De maatschappelijke uitdaging in de Lekstroom

In de Lekstroom is een deel van de inwoners aangewezen op een uitkering, omdat zij geen ander inkomen hebben, dan wel dat zij uit werk onvoldoende inkomen krijgen om boven het bestaansminimum te kunnen komen. Een groot deel van deze inwoners ervaart (ook) financiële stress, die meedoen en participeren belemmert. Wat we ook weten is dat een deel van deze inwoners niet voor hulp aanklopt. Voor een deel van de inwoners geldt dat zij te maken hebben met wisselende inkomsten en financiële bestaansonzekerheid.¹

5.2 De maatschappelijke opgave van de Lekstroom gemeenten

Vanuit deze realiteit hebben de Lekstroom gemeenten op hoofdlijnen een driedubbele ambitie c.q., opgave geformuleerd voor zichzelf:

- a. Het vergroten van de financiële bestaanszekerheid voor alle inwoners door te investeren in werk en (economische) participatie.
- b. Het nog duidelijker maken waar inwoners moeten zijn als ze financiële problemen ervaren of inkomensondersteuning (i.c. een uitkering) nodig hebben. M.a.w. het vergroten van het bereik (bereikbaarheid, vindbaarheid en daadwerkelijk gebruik) van de ondersteuning die wij hierop bieden.
- c. Het snel, goed, eenvoudig en zo nodig dichtbij helpen van inwoners die aankloppen voor hulp

5.3 De beoogde impact voor inwoners volgens de Lekstroom gemeenten

De beoogde impact voor hun inwoners ligt hiermee in het verlengde. Allereerst dat alle inwoners die recht hebben op een uitkering die ook krijgen. Ten tweede neemt de bestaanszekerheid voor hun inwoners toe en ervaren zij minder tot geen financiële stress meer. En tot slot weten inwoners waar zij moeten zijn in geval zij hulp nodig hebben. In termen van bereik betekent dit een toename van het bereik

5.4 De opdracht voor en van WIL

WIL is vanuit dit perspectief primair aan zet voor de uitvoering van de Participatiewet, bovenal naar de geest van de Wet: ga uit van vertrouwen en werk vanuit de bedoeling (te vertalen in: sluit aan op de leefwereld van de klant, lever maatwerk waar nodig, e.d.). Help inwoners goed en snel en verken of meer nabijheid effectief en helpend is. Binnen de financiële kaders die de gemeente stelt. En voer de Wet op de Lijkbezorging uit. Al met al is WIL er in de basis bovenal voor inwoners die aankloppen of via ketenpartners bij ons binnenkomen.

WIL heeft op het domein Inkomen geen outreachende opdracht: het actief op zoek gaan naar inwoners die niet in beeld zijn bij WIL of andere ketenpartners, maar die mogelijk wel tot de doelgroep van de Participatiewet behoren. Voor het programma Inkomen gaat het dan om bijvoorbeeld om jongeren die nog thuis wonen en geen uitkering aanvragen, zelfstandigen met een te laag inkomen, et cetera. Die opdracht is aan de gemeente zelf dan wel andere ketenpartners; uiteraard wil en kan WIL hierin wel meedenken.

¹ Harde en betrouwbare cijfers voor de Lekstroom zijn er nog niet voorhanden. Op basis van landelijk onderzoek en lokale beleidsplannen kunnen we slechts indicaties maken. Het is wenselijk als de Lekstroom gemeenten een nulmeting laten verrichten om ook te kunnen monitoren of we in staat zijn met elkaar hierop vooruitgang te boeken.

WIL heeft geen preventieve opdracht in die zin dat WIL actief moet voorkomen dat inwoners uitkeringsafhankelijk worden. WIL heeft uiteraard wel een preventieve opdracht als het gaat om:

1. Het verzorgen van een brede informatievoorziening over rechten en plichten in het poortproces.
2. Een check op voorliggende voorzieningen in het poortproces dan wel of meteen doorgeschakeld kan worden naar werk en daardoor een uitkering niet nodig is.
3. Het onderzoeken of er direct werk of een studie mogelijk is voor inwoners die aankloppen; dit laatste loopt voor jongeren via de samenwerking in het Jongerenloket.
4. Het waar nodig middels handhaving en anderszins al in het aanvraag/poortproces kijken of een uitkering rechtmatig is.
5. Samen met het UWV en andere ketenpartners binnen de Utrechtse Werktafel investeren in een Regionaal Werkcentrum of andere interventies om van werk-naar-werk of van ww-naar-werk te bevorderen en van werk/ww-naar-uitkering te voorkomen.

Aan zaken als gerichte communicatiecampagnes om inwoners te informeren over de hulp die zij van de gemeente, WIL en andere ketenpartners kunnen krijgen, werken wij uiteraard graag mee.

Kengetal	Cijfers	Houten	IJsselstein	Lopik	Nieuwegein	WIL Totaal
Aantal huishoudens in de bijstand per gemeente	Cijfers 2023	542	493	140	1.209	2.384
Aantal huishoudens in de bijstand per gemeente	Cijfers 2024	547	498	141	1.221	2.408
Aantal huishoudens in de bijstand per gemeente	Cijfers 2025	553	503	143	1.233	2.432
Aantal huishoudens in de bijstand per gemeente	Cijfers 2026	558	508	144	1.246	2.456
Aantal huishoudens in de bijstand per gemeente	Cijfers 2027	564	513	146	1.258	2.481
Aantal huishoudens in de bijstand per gemeente	Cijfers 2028	570	518	147	1.271	2.506

Het betreft hier de eindcijfers 2023 met daarna een verhoging van 1%

5.5 Wat gaan we doen in 2025?

Onze activiteiten in 2025 laten zich op hoofdlijnen als volgt omschrijven:

- a. We verstrekken een uitkering aan iedereen die dat nodig heeft; dat doen we op een uitzondering na via de verkorte aanvraagroute cf. de regels die in ons beleid zijn vastgesteld. We gaan uit van vertrouwen, we kijken breed waar nodig, schakelen met ketenpartners indien nodig om (bij)passende hulp te kunnen bieden en dat we zo snel als mogelijk. Dit betekent dat dat we maatwerk leveren en klanten behulpzaam zijn waar nodig.
- b. We handhaven beperkt; we gaan namelijk uit van vertrouwen en geloven in de kracht van het gesprek (op zijn tijd) om de rechtmatigheid van een uitkering te borgen. Het beleidsplan Handhaven in vertrouwen is onze leidraad in deze. We investeren in handhaving in het poortproces en pakken, binnen de capaciteit, signalen over oneigenlijk gebruik op lopende de uitkering.
- c. We pakken fraude op via onze reguliere lijn (bestuursrechtelijke aanpak) dan wel onze Sociale Recherche (strafrechtelijke aanpak) op. In het laatste geval werken we ook samen met ketenpartners in afstemming in het kader van onder andere zorgfraude, etc.
- d. We vorderen terug wat realistisch is. Hierbij sluiten we aan bij de situatie van de klant.
- e. Daar waar sprake is van broodnood, regelen we snel (aanvullende) financiële ondersteuning (een voorschot bijvoorbeeld); binnen de beleidsmatige en wettelijke kaders die er zijn.

- f. We zorgen voor een waardig afscheid in het kader van de WLB, daar waar er niemand anders is die dit kan doen. We verzorgen hierbij ook de taken rondom het eventueel verhalen van kosten bij nabestaanden etc.
- g. Wij bieden statushouders direct bij de start in de Lekstroom een stabiele inkomenspositie. Door een aangepaste dienstverlening te verzorgen, op onderdelen al startend in de opvanglocatie. Hierbij werken we samen met ketenpartners zoals Vluchtelingenwerk, maar ook intern met budgetbeheer en bijzondere regelingen.

5.6 Uitgangspunten WIL

Een groot deel van onze klanten is beperkt zelfredzaam en heeft ondersteuning op 1 of meerdere vlakken nodig. Een groot deel van onze klanten ervaart ook (financiële) stress en ervaart aankloppen bij WIL als een hoge drempel. Bij veel van onze klanten is ook sprake van multi-problematiek. Dit maakt dat we tijd en aandacht moeten en willen geven aan onze klanten als zij bij ons aankloppen. Vanuit de wetenschap dat er vrijwel altijd geen ander vangnet is. In iedere gemeente is het lokale maatschappelijke middenveld anders georganiseerd; ook het samen schakelen om leefwereld oplossingen te kunnen bieden kost daarmee veel (doorloop)tijd. Onderstaande overzicht laat de samenloop aan regelingen zien (kwartaalgemiddelde 2023).

Gemeente	Participatiewet		Minimaregelingen		Schuldhelpverlening		Participatiewet + Minimaregelingen		Participatiewet + Schuldhelpverlening		Minimaregelingen + Schuldhelpverlening		Particip.wet + Minima-regelingen + Schuldh.verl.		Aantal klanten
	Aantal	% totaal	Aantal	% totaal	Aantal	% totaal	Aantal	% totaal	Aantal	% totaal	Aantal	% totaal	Aantal	% totaal	Totaal
Houten	87	1,2%	838	11,5%	63	0,9%	435	6,0%	6	0,1%	16	0,2%	22	0,3%	1.466
IJsselstein	98	1,4%	707	9,8%	52	0,7%	370	5,1%	7	0,1%	19	0,3%	18	0,2%	1.270
Lopik	23	0,3%	282	3,9%	15	0,2%	107	1,5%	2	0,0%	7	0,1%	6	0,1%	440
Nieuwegein	40	0,6%	2.617	36,1%	144	2,0%	1.133	15,6%	3	0,0%	83	1,1%	59	0,8%	4.077
Totaal	248	3,4%	4.443	61,3%	274	3,8%	2.044	28,2%	17	0,2%	124	1,7%	104	1,4%	7.253

5.7 Wat willen we als WIL realiseren?

Vanuit onze opdracht zijn wij aanspreekbaar op drie KPI's; de eerste KPI is toegevoegd n.a.v. de uitwerking van en gedachtewisseling over het Kwaliteitskompas.

KPI en streefwaarde 2025	Korte toelichting op het waarom?	Waarde eind 2023
Het aantal terecht toegekende uitkeringen is minimaal 95%	We willen dat inwoners inkomensondersteuning krijgen als ze die nodig hebben. We accepteren dat sommige uitkeringen mogelijk niet terecht zijn, maar wel nodig. We accepteren tegelijk niet dat het oneigenlijk gebruik te hoog wordt	Geen nulmeting voorhanden. Is nieuwe KPI die nog nader wordt uitgewerkt. Expert guess WIL is ongeveer 95%.
Klantevredenheid t.a.v. bejegening en overall >7,5	Het oordeel van inwoners/klanten is bepalend of we op de goede weg zijn denken we. Vooral als we laag scoren levert dat belangrijke input voor bijstelling op.	In 2022/2023 voor het laatst gemeten. Score was een 7,6
We blijven binnen de begroting (=Nullijn); eventuele overschrijdingen worden vooraf geaccordeerd	De gemeentelijke middelen zijn beperkt waardoor keuzes noodzakelijk zijn. Door te rapporteren op deze KPI kan tijdig bijgestuurd worden (aan gemeente en WIL kant). Daar waar we (dreigen te) overschrijden lichten we toe waarom.	Niet gerealiseerd door aantal ontwikkelingen en keuzes; zie Jaarverslag 2023 hiervoor.

Parallel hieraan houden we aantal kerncijfers bij, om te kunnen monitoren hoe ons bestand zich ontwikkelt en of bijsturing nodig is. Het gaat in deze om de volgende kerncijfers (vastgesteld in het verlengde van de Begroting 2024); op verzoek op een aantal punten al 'gevuld'. Het tweede kerncijfer is toegevoegd n.a.v. de uitwerking van en gedachtewisseling over het Kwaliteitskompas. We verwijzen naar de 1ste Kwartaalrapportage WIL 2024 voor specifieke uitwerking (en startwaarden) van onderstaande kerncijfers.

Kerncijfer	Waarde eind 2023
Aantal klanten BUIG (per gemeente), met specifieke focus op jongeren	Houten - 542, waarvan 114 jonger dan 27 jaar IJsselstein - 493, waarvan 58 jonger dan 27 jaar Lopik - 140, waarvan 13 jonger dan 27 jaar Nieuwegein - 1.216, waarvan 156 jonger dan 27 jaar WIL totaal - 2.391, waarvan 341 jonger dan 27 jaar
Bereik van de Participatiewet	Geen nulmeting voorhanden. Is nieuwe KPI die nog nader wordt uitgewerkt. Expert guess WIL is nu >90%, gebaseerd op ervaringscijfers energietoeslag.
Ontwikkeling bijstandsvolume (per gemeente) in 2023	Houten – + 1,88 procent, van 532 naar 542 huishoudens IJsselstein – + 1,86 procent, van 484 naar 493 huishoudens Lopik – + 2,94% van 136 naar 140 huishoudens Nieuwegein - + 0,25%, van 1.213 naar 1.216 huishoudens WIL totaal – + 1,1%, van 2.365 naar 2.391 huishoudens
Aantal klanten per regeling (P-wet, loaw, loaz en Bbz) (per gemeente)	Zie Q1 rapportage WIL2024 voor uitwerking
Regelingskosten BUIG (per gemeente)	Houten € 9.135.248,- IJsselstein € 8.407.716,- Lopik € 2.565.082,- Nieuwegein € 20.665.883,- WIL totaal € 40.773.929,-
De samenstelling van het bestand naar leeftijd, geslacht en leefvorm	Zie Q1 rapportage WIL 2024
Gemiddelde nettoprijs per uitkering (per gemeente)	Zie Q1 rapportage WIL 2024
Het aantal openstaande vorderingen plus bedrag	Zie Q1 rapportage WIL 2024

Conform afspraak zullen we in de Turap, Q-rapportages en de Jaarrekening terugkoppelen hoe we het doen, met waar nodig duiding en een mogelijke bijstelling van onze inzet.

5.8 Wat gaat e.e.a. kosten?

Onderstaand treft u de begroting van het programma Inkomen aan.

Programma Inkomen	2023	1e BW 2024	2024 CAO	2025 CAO	Regeling	Overig	Begroting 2025
BUIG	41.724.484	41.233.290			3.750.588		44.983.878
Bijstandsccliënten	37.590.716	37.260.625			2.987.640		40.248.265
Loonkostensubsidies	2.036.199	1.852.928			683.646		2.536.574
BBZ levensonderhoud startende ondernemers	609.878	420.000			217.558		637.558
IOAW	1.369.187	1.566.822			-129.724		1.437.098
IOAZ	118.505	132.915			-8.532		124.383
BBZ 2004	92.477	73.216			23.848		97.064
Wet op de Lijkbezorging	58.069	40.000				1.000	41.000
Personeel incl. inhuur	2.932.507	2.740.689	152.677	154.997		91.000-	2.957.364
sociale recherche						130.000	130.000
wet op de lijkbezorging 0,6 fte		51.000				51.000-	0
IB 2 fte		170.000				170.000-	0
Totaal lasten	44.807.538	44.087.196	152.677	154.997	3.774.436	-90.000	48.079.306
BUIG	1.165.035	613.298			97.508		710.805
Wet op de Lijkbezorging (Nieuwegein)	58.069	40.000				1.000	41.000
Totaal baten	1.223.104	653.298	0	0	97.508	1.000	751.805
Saldo van baten en lasten	43.584.433	43.433.898	152.677	154.997	3.676.928	-91.000	47.327.501

Ten opzichte van de begroting in de Kaderbrief 2025 zijn er een aantal zaken aangepast:

- Waar aan de orde en nu al bekend zijn de gebruikte indexeringen en cao-stijgingen 2024 aangepast aan de werkelijkheid van nu. Zoals gezegd is voor 2025 gewerkt met een raming die in de begroting is verwerkt. E.e.a. heeft geleid tot een forse bijstelling van de personeelslasten naar boven.
- De klantaantallen BUIG zijn cf. de gebruikelijke systematiek bijgesteld op de eindcijfers 2023 met een 1% ophoging en 2,4% indexatie (op de prijs van de uitkering). Overall bezien leidt dit tot een bijstelling naar boven.
- Bij de vaststelling van de Jaarrekening 2023 is helder geworden dat de uitgaven voor LKS in de jaren fors gestegen zijn. We hebben in deze begroting de post LKS dan ook aanzienlijk verhoogd met € 600.000,- om realistisch te begroten (zie kader hieronder).
- De Sociale Recherche is op verzoek van de Lekstroom-gemeenten onderdeel van het takenpakket van WIL geworden. De kosten hiervan worden structureel (zonder indexering) vanaf 2025 geraamd op € 130.000,- per jaar. Bovenstaande begroting is hierop opgeplust. Een plan van aanpak is hiertoe in wording; hierin worden de genoemde kosten nader toegelicht.

In meerjarig perspectief ziet de begroting voor het programma Inkomen er als volgt uit.

Programma Inkomen	Realisatie 2023	1e BW 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
Bijstandsccliënten	37.590.716	37.260.625	40.248.265	41.626.366	43.009.610	44.438.819
Loonkostensubsidies	2.036.199	1.852.928	2.536.574	2.597.451	2.657.193	2.718.308
BBZ levensonderhoud startende ondernemers	609.878	420.000	637.558	652.860	667.875	683.237
IOAW	1.369.187	1.566.822	1.437.098	1.471.589	1.505.435	1.540.060
IOAZ	118.505	132.915	124.383	127.368	130.297	133.294
BBZ 2004	92.477	73.216	97.064	99.393	101.679	104.018
Wet op de lijkbezorging	58.069	40.000	41.000	41.984	42.950	43.937
Leefgeld Oekrainers	353.613	-	371.152	380.060	388.802	397.744
Personeelskosten incl. inhuur	2.932.507	2.740.689	2.957.364	3.099.317	3.229.489	3.365.127
Totaal lasten	45.161.151	44.087.196	48.450.458	50.096.388	51.733.330	53.424.545
Bijstandsccliënten, terugvordering en verhaal	1.148.264	613.298	710.805	734.047	757.317	781.335
Leefgeld Oekrainers	370.384	-	371.152	380.060	388.802	397.744
Wet op de lijkbezorging	58.069	40.000	41.000	41.984	42.950	43.937
Totaal baten	1.576.718	653.298	1.122.958	1.156.091	1.189.068	1.223.017
Saldo van baten en lasten	43.584.433	43.433.898	47.327.501	48.940.298	50.544.262	52.201.528
Bijdrage gemeenten						
Gemeente Houten	9.814.111	9.461.072	10.814.848	11.180.991	11.544.835	11.920.716
Gemeente IJsselstein	8.973.930	8.586.348	9.698.401	10.029.633	10.359.117	10.699.568
Gemeente Lopik	2.732.921	2.632.653	2.985.972	3.086.352	3.186.166	3.289.263
Gemeente Nieuwegein	22.063.471	22.753.824	23.828.280	24.643.322	25.454.144	26.291.982
Totaal bijdragen gemeente	43.584.433	43.433.898	47.327.501	48.940.298	50.544.262	52.201.528

Jaar	Omschrijving	Houten	IJsselstein	Lopik	Nieuwegein	Totaal
2025	Bijstandsklanten	8.744.451	8.175.454	2.397.264	20.220.291	39.537.460
	Loonkostensubsidies	770.520	536.135	304.034	925.884	2.536.574
	BBZ levensonderhoud	142.465	125.082	16.557	353.453	637.558
	IOAW	405.834	253.503	69.641	708.121	1.437.098
	IOAZ	20.024	1.207	25.637	77.514	124.383
	BBZ 2004	26.109	5.248	0	65.707	97.064
	Personeelskosten	705.444	601.771	172.838	1.477.310	2.957.364
2026	Regelingskosten	10.441.685	9.398.977	2.905.218	23.095.100	45.840.980
	Personeelskosten	739.306	630.656	181.134	1.548.221	3.099.317
2027	Regelingskosten	10.774.479	9.701.973	2.997.424	23.840.897	47.314.773
	Personeelskosten	770.356	657.144	188.742	1.613.247	3.229.489
2028	Regelingskosten	11.118.005	10.014.824	3.092.594	24.610.979	48.836.401
	Personeelskosten	802.711	684.744	196.669	1.681.003	3.365.127

Notabene

We achten het mogelijk dat WIL in 2025 uiteindelijk meer aanvragen levensonderhoud binnen krijgt en meer uitkeringen zal verstrekken dan nu geraamd, door twee oorzaken:

- De gevolgen van de Spreidingswet; waardoor mogelijk meer statushouders in onze regio gehuisvest zullen worden.
- Een hoger bereik als gevolg van een mogelijk meer risicovolle uitvoering van de aanvraag.
-

In deze begroting is hier niet op geanticipeerd. In de risicoparagraaf gaan we kort nader op in op de eventuele financiële gevolgen van dit risico.

De inzet van loonkostensubsidies in de Lekstroom

In de Begroting 2023 is voor LKS een bedrag opgenomen van net iets meer dan € 1.400.000,--. In de praktijk hebben we in 2023 net iets meer dan € 2.000.000,-- uitgegeven. De arbeidsmarktomstandigheden vragen hierom. Steeds meer werkgevers zijn (gelukkig) bereid iemand uit ons klantenbestand een kans/baan te geven; gelet op de gemiddelde kenmerken van onze klanten is dan wel vaak een vorm van jobcoaching en/of LKS nodig. De stijging van het LKS volume is daarmee de facto goed nieuws! Meer mensen die participeren.

NB. Het Rijk betaalt de LKS, netto kost de LKS de Lekstroom gemeenten dus niets. Onze inschatting is een verdere toename van de inzet van LKS. We ramen de post LKS voor 2025 in deze op net iets meer dan € 2.500.000,-- met een toename in de jaren erna. Onderstaande overzicht laat de huidige Meerjarenbegroting WIL zien op het punt LKS voor de jaren 2025-2207.

Realisatie 2023	€ 2.036.199
1e BW 2024	€ 1.852.928
Begroting 2025	€ 2.536.574
Begroting 2026	€ 2.597.451
Begroting 2027	€ 2.657.193
Begroting 2028	€ 2.718.308

5.9 Work in Progress

In de 1ste Begrotingswijziging 2024 is aangegeven dat extra personele inzet nodig is om de dienstverlening binnen het programma Inkomen op niveau te kunnen houden dan wel een aanpassing nodig van de opdracht, uitvoering dan wel ambities in deze. De disbalans tussen opdracht, middelen en inzet zat en zit hem bovenal bij de uitvoering van de Wet op de Lijkbezorging (WLB) en de uitvoering van de aanvragen levensonderhoud bij het team Inkomensbeheer.

Binnen het Programma Inkomen gaan we komende maanden - in het licht van deze disbalans en de financiële uitdaging die eerder geschetst is- alle eerdergenoemde kansrijke opties verkennen, op de optie 'Sociale infrastructuur Lekstroom Werkt' na. Voor de gedachte achter deze opties en het voordeel dat we hopen te halen, verwijzen wij naar de inleiding (hoofdstuk 3).

We gaan zoals afgesproken in ieder geval niet aan de volgende knop draaien qua dienstverlening:

- De dienstverlening aan statushouders zoals die recentelijk samen met u als gemeenten en onze ketenpartners is afgesproken in het kader van de wettelijke ontzorging.

Mocht de verkenning van de kansrijke onvoldoende financieel voordeel opleveren, dan geven wij bij deze de 'winstwaarschuwing' af dat wij onze dienstverlening niet op niveau kunnen houden en onze klanten hiervan echt last gaan ervaren. U krijgt in dat geval bij de 1ste begrotingswijziging 2025 van ons een scenario B voorgelegd dan wel een voorstel voor extra middelen.

Het worst-case scenario Inkomen in een notendop

Als de disbalans tussen opdracht, dienstverlening en personele inzet binnen het programma Inkomen niet hersteld wordt zijn er grofweg twee gevolgen te onderkennen:

1. Qua personeel: een nog hogere werkdruk, oplopend verloop, verder teruglopende productiviteit en hoger ziekteverzuim. Deze indicator staat al op 'oranje/rood'. Met hogere uitvoeringskosten als we gaan vervangen, dan wel een mindere dienstverlening. In de huidige arbeidsmarkt is personeel schaars, en zeker goede mensen (die we nu hebben).
2. Qua dienstverlening: minder inzet op terugvordering en incasso (met lagere opbrengsten als gevolg, omdat de inzet op de WLB verplicht is) en oplopende doorlooptijden voor wat betreft de aanvragen levensonderhoud. De Q4-rapportage 2023 laat al zien dat we hier al enige tijd minder goed op aan het scoren zijn.

6. PROGRAMMA WERK

6.1 De maatschappelijke uitdaging in de Lekstroom

In de Lekstroom zijn veel inwoners aan het werk; de bijstandsdichtheid is er relatief laag (op of net onder het benchmarkgemiddelde). Voor de werkloosheid geldt hetzelfde. Tegelijk is er nog een stevig arbeidspotentieel, zeker als we kijken naar de potentiële beroepsbevolking. Ook binnen het WW- en bijstandsbestand is er nog arbeidspotentieel. Voor een goede werking van de arbeidsmarkt is het belangrijk dat dit potentieel aangeboord en verzilverd wordt. Tegelijk geldt dat voor meerdere inwoners en klanten in de bijstand economische participatie nu en straks niet aan de orde is. Een deel van deze inwoners en klanten staat nu langs kant en doet niet mee.²

6.2 De maatschappelijke opgave in de ogen van de Lekstroom gemeenten

Vanuit deze realiteit hebben de Lekstroom gemeenten op hoofdlijnen een driedubbele ambitie c.q. opgave geformuleerd voor zichzelf:

- a. Alle inwoners participeren/doen mee naar vermogen. We willen niet meer inwoners die afhankelijk zijn van de uitkering dan strikt noodzakelijk. En we hebben iedereen nodig uit het oogpunt van economie en welvaart. We willen economisch gezien geen kansen laten lopen.
- b. Duurzaam participeren naar vermogen is het uitgangspunt en dat betekent maatwerk.
- c. De focus ligt op de groepen die in een meer uitkeringsafhankelijke positie verkeren. Het gaat daarbij inwoners die behoren tot de doelgroepen Banenafpraak, beschut werk, loonkostensubsidie, statushouders, et cetera.

6.3 De beoogde impact voor inwoners volgens de Lekstroom gemeenten

De beoogde impact voor hun inwoners ligt hiermee in het verlengde. Allereerst hebben –passend bij de keuzes die de gemeenten maken voor focusgroepen of niet-alle inwoners die tot de focus doelgroep horen een plan waaraan wordt gewerkt of krijgen zij ontheffing van de sollicitatieplicht. Ten tweede dalen de omvang van het klantenbestand WIL en het aantal openstaande vacatures in de Lekstroom doordat meer inwoners naar vermogen economisch participeren. En tot slot weten inwoners waar zij moeten zijn in geval zij hulp met participatie nodig hebben, zeker in het geval zij geen uitkering nodig hebben.³

6.4 De opdracht voor en van WIL

De gemeenten zijn primair aan zet om de re-integratie en participatie van bijstandsklanten vorm en inhoud te geven en de focus daarbij aan te brengen. Deze inzet van de lokale werkteams wordt vastgelegd in de lokale werkplannen.

² Harde en betrouwbare cijfers voor de lekstroom zijn in deze nog niet voorhanden. Op basis van landelijk onderzoek en lokale beleidsplannen kunnen we slechts indicaties maken. Het is wenselijk als de Lekstroom gemeenten een nulmeting laten verrichten om ook te kunnen monitoren of we in staat zijn met elkaar hierop vooruitgang te boeken.

³ Het zou goed als de Lekstroom gemeenten deze impact iets smarter kunnen maken, zodat beter te monitoren is of we samen vooruitgang boeken op wat we willen en belangrijk vinden.

De opdracht voor en van WIL is hier aanvullend op en betreft primair de uitvoering van de 'voorkant' van de Participatiewet:

- Organiseer de toegang naar werk en inkomen met als doel dat inwoners kunnen participeren of werken.
- Organiseer de dienstverlening aan werkgevers.
- Organiseer als facilitator een werkdienstverlening die lokale werkteams ondersteunt met specialistische dienstverlening, werkgeverstaken en verduurzaming.
- Faciliteer de lokale werkteams qua personeel, bedrijfsvoering, met advies en kennis en met de uitvoering/coördinatie van enkele regionale opgaven (werkgeversdienstverlening, Jongerenloket, etc).
- Adviseer gemeenten en LWT's bij de ontwikkeling van de Sociale Infrastructuur Lekstroom Werkt en het brede re-integratievraagstuk.

De uitvoering van de Wet Sociale werkvoorziening laten we hier buiten beschouwing. Hierin hebben de gemeenten, WIL en WerkwIJS een gezamenlijke en afzonderlijk rol, opdracht en verantwoordelijkheid.

WIL heeft op het domein Werk geen outreachende opdracht: we gaan niet actief op zoek naar inwoners die niet in beeld zijn bij WIL, maar die mogelijk wel tot de doelgroep van de Participatiewet behoren. Voor het programma Werk gaat het dan om bijvoorbeeld om de zogenaamde 'nuggers' of het 'onbenutte arbeidspotentieel'. Die opdracht is aan de gemeente zelf dan wel andere ketenpartners; uiteraard wil en kan WIL hierin wel meedenken. WIL is er in de basis bovenal voor inwoners die aankloppen of via ketenpartners bij ons binnenkomen.

WIL heeft geen preventieve opdracht als het gaat om het actief voorkomen dat inwoners een baan verliezen. We hebben uiteraard wel een preventieve opdracht als het gaat om:

1. Het onderzoeken of er direct werk of een studie mogelijk is voor inwoners die aankloppen; dit laatste loopt voor jongeren via de samenwerking in het Jongerenloket
2. Samen met het UWV en andere ketenpartners binnen de Utrechtse Werktafel investeren in een Regionaal Werkcentrum of andere interventies om werkzoekende inwoners (klant of niet) naar werk te helpen.
3. Het vroegtijdig met de pro-vso scholen kijken naar het vervolgperspectief voor deze schoolgaande jongeren met waar nodig het doorschakelen naar werk.

Aan zaken als gerichte communicatiecampagnes om inwoners te informeren over de hulp die zij van de gemeente, WIL en andere ketenpartners kunnen krijgen, werken wij uiteraard graag mee. Het vergroten van het bereik onder werkgevers is uiteraard wel aan WIL; hierin heeft het WSP een primaire rol.

Kengetal (Bron: Divosa benchmark 2023-12)	Cijfers 2023				
	Houten	IJsselstein	Lopik	Nieuwegein	WIL Totaal
Aantal parttime werkenden in de bijstand per eind 2023 per gemeenten	6,5%	6,4%	5,9%	6,0%	6,2%
Taakstelling beschutte werkplekken Lekstroom gemeenten 2024 met realisatie 2023					
Doelstelling te realiseren beschutte werkplekken tot en met verslagjaar	16	17	4	33	
Beschut werk (aantal) in december 2023	0	7	2	10	
Percentage personen met voorziening beschut werk t.o.v. totale doelgroep (incl. LKS)	0,0%	1,3%	1,2%	0,8%	
Percentage personen met voorziening beschut werk t.o.v. de doelstelling	0,0%	41,2%	50,0%	30,3%	

6.5 Wat gaan we doen in 2025?

Onze activiteiten in 2025 laten zich op hoofdlijnen als volgt omschrijven:

- We bieden werkgeversdienstverlening aan werkgevers in de Lekstroom aan binnen de capaciteit die we hiervoor beschikbaar hebben. We doen dit op lokaal, regionaal en bovenregionaal niveau. Op dit laatste niveau werken we samen met andere WSP'en in onze arbeidsmarktregio. In nauw samenspel met de lokale werkteams zorgen we voor een effectieve match tussen werkzoekende en arbeidsmarkt.
- We werken binnen de setting van de Utrechtse Werktafel aan het inrichten van een structuur en het realiseren van bovenregionale voorzieningen/afspraken om extra kansen op economische participatie voor klanten en inwoners in de Lekstroom te creëren; onder meer via het neerzetten van regionale werkcentra, de harmonisatie van instrumenten, het Regionale Actieplan jeugdwerkloosheid, Hoofdzaak werk, et cetera.
- We bieden ondersteuning aan ondernemers en zzp'ers. Dit doen we door voor de Bbz samen te werken met Utrecht. Hierbij gaat het naast de reguliere Bbz werkzaamheden, maar ook om ondersteuning van ondernemers met schulden. Verder werken we samen met Ondernemers Centraal.
- We ontzorgen de lokale werkteams bij de re-integratie van klanten richting werk vanuit het team Regionale Werk Dienstverlening qua specialistische dienstverlening, werkgeverstaken en verduurzaming van plaatsingen (LKS, loonwaardemetingen (LWM), jobcoacing, aanpak pro-vso, aanpak BAB, inzet detachingsconstruct, et cetera).
- We regelen voor jongeren (onder de 27 jaar) de toegang naar werk, scholing en zorg (samen met Doorstroompunt) via het Jongerenloket; de route naar werk loopt daarbij grotendeels via het lokale werkteam na het poortproces. Samen met Doorstroompunt (voorheen RMC) sluiten we ook aan bij de bovenregionale ontwikkelingen op dit gebied. Hierbij gaat het onder andere om de Regionale Aanpak Jeugdwerkloosheid (RAJ).
- We organiseren de toegang naar werk en een uitkering voor alle inwoners in de Lekstroom via de Poort; een centrale, integrale en laagdrempelige toegang voor alle inwoners uit de lekstroomgemeenten die een hulpvraag of een indicatie hebben. Hier proberen we een zo helder en breed mogelijk beeld van onze klanten te krijgen om zo de juiste dienstverlening te kunnen vaststellen. De klanten die (heel) dicht bij de arbeidsmarkt staan, pakt WIL zelf op; de andere klanten worden door de lokale werkteams opgepakt. In het kader van de integrale aanpak werken we samen en stemmen we af met ketenpartners.

6.6 Uitgangspunten

Een groot deel van onze klanten is beperkt of niet zelfredzaam en heeft hulp nodig. Een groot deel van onze klanten kan ook (nog) niet werken; ons beeld dat op dit moment vrijwel iedereen die kan werken niet bij ons aanklopt. Dat wil zeggen dat de inwoners die bij ons aankloppen een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Bij veel van onze klanten is bijvoorbeeld sprake van multi-problematiek, ook in het geval van jongeren. Dit maakt dat we tijd en aandacht moeten en willen geven aan onze klanten als zij bij ons aankloppen. Vanuit de wetenschap dat er vrijwel altijd geen ander vangnet is. In iedere gemeente is het lokale maatschappelijke middenveld anders georganiseerd; ook het samen schakelen om leefwereld oplossingen te kunnen bieden kost daarmee veel (doorloop)tijd.

6.7 Wat willen we als WIL realiseren?

Vanuit onze opdracht zijn wij aanspreekbaar op vijf KPI's:

KPI en streefwaarde 2025	Korte toelichting op het waarom?	Waarde eind 2023
De duurzame uitstroom naar werk of zelfstandig beroep ligt op benchmarkniveau	We willen dat inwoners naar vermogen participeren. Voor een deel van onze klanten kan dat via economische participatie in de vorm van werk of als zelfstandige en dus financieel zelfstandig worden zodat er geen uitkeringsafhankelijkheid meer bestaat.	Gerealiseerde uitstroom in 2023 is 631 huishoudens. Daarvan 193 naar werk en 11 naar zelfstandig beroep of bedrijf. Dat is een resultaat van 32,3%. De trendwaarde 2023 voor WIL is in de benchmark berekend op 35,3 procent, bij een benchmarkgemiddelde van 35,5 procent.

Het percentage herinstroom in de uitkering ligt lager dan het benchmarkniveau	Het percentage herinstroom zegt iets over de duurzaamheid van de uitstroom richting werk of zelfstandig beroep.	Trendwaarden herinstroom WIL binnen 12 maanden: 9,8% Benchmarkgemiddelde – 11,2%
De tevredenheid van de werkgevers die wij bedienen > 7.5	Het oordeel van werkgevers is bepalend of we op de goede weg zijn. Vooral als we laag scoren levert dat belangrijke input voor bijstelling op. De tevredenheid van werkgevers wordt tegenwoordig op het niveau van de arbeidsmarkt Midden-Utrecht gemeten.	In 2023 voor het laatst gemeten op arbeidsmarktniveau. Score was een 7,6
Klanttevredenheid t.a.v. bejegening en overall >7,5	Het oordeel van inwoners/klanten is bepalend of we op de goede weg zijn denken we. Vooral als we laag scoren levert dat belangrijke input voor bijstelling op.	In 2022/2023 voor het laatst gemeten. Score was een 7,6
We blijven binnen de begroting (=Nullijn); eventuele overschrijdingen worden vooraf geaccordeerd	De gemeentelijke middelen zijn beperkt waardoor keuzes noodzakelijk zijn. Door te rapporteren op deze KPI kan tijdig bijgestuurd worden (aan gemeente en WIL kant). Daar waar we dreigen te overschrijden lichten we dat toe.	Gerealiseerd. Zie hiervoor het Jaarverslag 2023.

In onze rapportages nemen we verder twee KPI's geconsolideerd op die tot de verantwoordelijkheid van de lokale werkteams behoren:

KPI en streefwaarde 2025	Korte toelichting op het waarom?	Waarde eind 2023
Het aantal plaatsingen.	In de lokale werkplannen zijn hier normafspraken of doelstellingen over opgenomen. Deze zijn voor WIL relevant doordat het werkgeversservicepunt ook een rol in heeft.	479 plaatsingen gerealiseerd in 2023
Het aantal klanten met een op participatie gerichte activiteit, voorziening of instrument.	Gemeenten willen alle klanten in beeld en voorzien van een plan van aanpak richting participatie.	Eind 2023 was aan 97% van de klanten een activiteit gekoppeld (daar vallen ook intake en kennismaking onder, evenals geen activiteit mogelijk). Het betrof 2.782 klanten (partners tellen ook mee).

Parallel hieraan houden we nog een kerncijfer bij, om te kunnen monitoren hoe ons bestand zich ontwikkelt en of bijsturing nodig is. Het gaat in deze om het volgende kerncijfer (vastgesteld in het verlengde van de Begroting 2024); op verzoek op een aantal punten al 'gevuld'. We verwijzen naar de 1ste Kwartaalrapportage WIL 2024 voor specifieke uitwerking (en startwaarden) van onderstaande kerncijfers.

Kerncijfer	Waarde eind 2023
Aantal meldingen in de poort dat leidt tot het verstrekken van een uitkering.	977 meldingen aan de poort, waarvan 696 door zijn gegaan naar Inkomen. Inkomen heeft in 2023 669 aanvragen afgehandeld, waarvan 547 toekenningen. Wat overall neerkomt op een percentage van 58,2%.

Conform afspraak zullen we in de Turap, Q-rapportages en de Jaarrekening terugkoppelen hoe we het doen, met waar nodig duiding en een mogelijke bijstelling van onze inzet.

6.8 Wat gaat e.e.a. kosten?

Onderstaand treft u de begroting van het programma Werk aan.

Programma Werk	2023	1e BW 2024	2024 CAO	2025 CAO	Regeling	Overig	Begroting 2025
Lokale handgeld Houten	239.290	104.000					104.000
Lokale handgeld IJsselstein	328.096	344.000					344.000
Lokale handgeld Lopik	86.068	32.000					32.000
Lokale handgeld Nieuwegein	654.173	1.141.000					1.141.000
Personeel	3.136.967	3.309.790	200.553	203.600			3.713.943
Totaal lasten	4.444.594	4.930.790	200.553	203.600	0	0	5.334.943
Personeel	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	4.444.594	4.930.790	200.553	203.600	0	0	5.334.943

Ten opzichte van de begroting in de Kaderbrief 2025 is er een wijziging: waar aan de orde en nu al bekend zijn de gebruikte indexeringen en cao-stijgingen 2024 aangepast aan de werkelijkheid van nu. Zoals gezegd is voor 2025 gewerkt met een raming die in de begroting is verwerkt. E.e.a. heeft geleid tot een forse bijstelling van de personeelslasten naar boven.

In meerjarig perspectief ziet de begroting voor het programma Werk er als volgt uit.

Jaar	Omschrijving	Houten	IJsselstein	Lopik	Nieuwegein	Totaal
2025	Regelingskosten	104.000	344.000	32.000	1.141.000	1.621.000
	Personeelskosten	885.917	755.722	217.055	1.855.249	3.713.943
2026	Regelingskosten	104.000	344.000	32.000	1.141.000	1.621.000
	Personeelskosten	928.441	791.997	227.473	1.944.301	3.892.212
2027	Regelingskosten	104.000	344.000	32.000	1.141.000	1.621.000
	Personeelskosten	967.436	825.260	237.027	2.025.961	4.055.685
2028	Regelingskosten	104.000	344.000	32.000	1.141.000	1.621.000
	Personeelskosten	1.008.068	859.921	246.983	2.111.052	4.226.024

Programma Werk	Realisatie 2023	1e BW 2024	2025	2026	2027	2028
Lasten						
Lokaal handgeld gemeente Houten	239.290	104.000	104.000	104.000	104.000	104.000
Lokaal handgeld gemeente IJsselstein	328.096	344.000	344.000	344.000	344.000	344.000
Lokaal handgeld gemeente Lopik	86.068	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000
Lokaal handgeld gemeente Nieuwegein	654.173	1.141.000	1.141.000	1.141.000	1.141.000	1.141.000
Personeelskosten incl. inhuur	3.136.988	3.309.790	3.713.943	3.892.212	4.055.685	4.226.024
Totaal lasten	4.444.615	4.930.790	5.334.943	5.513.212	5.676.685	5.847.024
Baten						
Participatiebudget Re-integratiedeel	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	4.444.615	4.930.790	5.334.943	5.513.212	5.676.685	5.847.024
Bijdrage gemeenten						
Gemeente Houten	987.581	893.507	989.917	1.032.441	1.071.436	1.112.068
Gemeente IJsselstein	966.418	1.017.486	1.099.722	1.135.997	1.169.260	1.203.921
Gemeente Lopik	269.404	225.441	249.055	259.473	269.027	278.983
Gemeente Nieuwegein	2.221.212	2.794.356	2.996.249	3.085.301	3.166.961	3.252.052
Totaal bijdragen gemeente	4.444.615	4.930.790	5.334.943	5.513.212	5.676.685	5.847.024

6.9 Work in progress

In de 1ste Begrotingswijziging 2024 is aangegeven dat extra personele inzet nodig is om de dienstverlening binnen het programma Werk op niveau te kunnen houden dan wel een aanpassing nodig van de opdracht, uitvoering dan wel ambities in deze. De disbalans tussen opdracht, middelen en inzet zat en zit hem bovenal bij de uitvoering van de Regionale Werkdienstverlening.

Binnen het Programma Werk gaan we komende maanden –in het licht van deze disbalans en de financiële uitdaging die eerder geschetst is- drie van de eerdergenoemde kansrijke opties verkennen: de verbrede inzet op parttime werken, meer doelgroepenbeleid 'achter de poort' en het opzetten van een sociale infrastructuur Lekstroom Werkt. Voor de gedachte achter deze opties en het voordeel dat we hopen te halen, verwijzen wij weer naar de inleiding (hoofdstuk 3).

We gaan in ieder geval niet aan de volgende knop draaien qua dienstverlening: de regionale werkdienstverlening aan de lokale werkteams zoals die recentelijk samen met u als gemeenten is vastgelegd in het verlengde van de Innovatieagenda. Deze dienstverlening is ook juist de dienstverlening die opgebouwd moet worden in het licht van de realisatie van een sociaal ontwikkelbedrijf Lekstroom Werkt. We stellen voor de 'taakstelling' op Werk daarmee buiten de scope van de herijkingsoopdracht te laten en af te wachten wat de verkenning van het sociaal ontwikkelbedrijf Lekstroom Werkt oplevert.

Mocht deze verkenning niet tijdig helderheid bieden over de kosten en baten en de verkenning van de andere kansrijke opties onvoldoende financieel voordeel opleveren, dan geven wij bij deze de 'winstwaarschuwing' af dat wij onze dienstverlening op werk niet op niveau kunnen houden en onze klanten hiervan last gaan ervaren. Afschaling van onze inzet in de poort, onze werkgeversdienstverlening of de personele inzet binnen de lokale werkteams behoort dan tot de mogelijkheden. U krijgt in dat geval van ons een scenario B voorgelegd dan wel een voorstel voor extra middelen. Voor het worst-case scenario verwijzen wij naar het programma Inkomen; dit is vergelijkbaar voor dit programma.

7. PROGRAMMA INKOMENSONDERSTEUNING

7.1 De maatschappelijke uitdaging in de Lekstroom

In de Lekstroom leeft een deel van de inwoners in armoede; deels omdat hun uitkering onvoldoende is om van rond te komen, dan wel dat zij uit werk onvoldoende inkomen krijgen om boven het bestaansminimum te kunnen komen. Een groot deel van deze inwoners ervaart (ook) financiële stress, die meedoen en participeren belemmert. Een deel van de inwoners in de Lekstroom heeft ook (problematische) schulden. Wat we ook op dit punt weten is dat een deel van deze inwoners niet voor hulp aanklopt. Voor een deel van de inwoners geldt dat zij te maken hebben met wisselende inkomsten en financiële bestaansonzekerheid.⁴

7.2 De maatschappelijke opgave van de Lekstroom gemeenten

Vanuit deze realiteit hebben de Lekstroom gemeenten op hoofdlijnen een driedubbele ambitie c.q. opgave geformuleerd voor zichzelf:

- a. Het voorkomen dat inwoners in armoede en met problematische schulden moeten leven; zeker daar waar het om gezinnen met kinderen gaat.
- b. Het nog duidelijker maken waar inwoners moeten zijn als ze financiële problemen ervaren of inkomensondersteuning (i.c. een uitkering) nodig hebben. M.a.w. het vergroten van het bereik van de ondersteuning die zij hierop bieden. Bereik gaat hier over vindbaarheid, bereikbaarheid (procedures vormen geen belemmering) en daadwerkelijk gebruik maken.
- c. Het snel, goed, eenvoudig en zo nodig dichtbij helpen van inwoners die aankloppen voor hulp.

7.3 De beoogde impact voor inwoners volgens de Lekstroom gemeenten

De beoogde impact voor hun inwoners ligt hiermee in het verlengde. Allereerst krijgen alle inwoners die hulp en inkomensondersteuning nodig hebben die ook. Ten tweede neemt het aantal inwoners in armoede en met (problematische) schulden af. Ten derde is de wijze van aanvragen zo ingericht dat dit voor onze klanten eenvoudig te realiseren is, oftewel bereikbaar is. En tot slot weten inwoners waar zij moeten zijn in geval zij hulp nodig hebben. In termen van bereik betekent dit een gestage toename per jaar van het bereik van de belangrijkste minimaregelingen.⁵

7.4 De opdracht voor en van WIL

De opdracht voor en van WIL vanuit dit perspectief is primair de uitvoering van de Bijzondere Bijstand (als onderdeel van de Participatiewet), het uitvoeren van de vastgestelde minimaregelingen en de uitvoering van de Wet Schuldhulpverlening binnen de (financiële) kaders die de gemeenten stellen. Wederom bovenal naar de geest van de Wet: ga uit van vertrouwen en werk vanuit de bedoeling (lees: sluit aan op de leefwereld van de klant en lever maatwerk waar nodig). Help inwoners goed en snel en verken of meer nabijheid effectief en helpend is. Binnen de financiële kaders die de gemeente stelt. Al met al is WIL is er vooral voor de inwoners die aankloppen. WIL is daarmee een 2de lijns-organisatie.

⁴ Harde en betrouwbare cijfers voor de Lekstroom zijn in deze nog niet voorhanden. Op basis van landelijk onderzoek en lokale beleidsplannen kunnen we slechts indicaties maken. Het is wenselijk als de Lekstroom gemeenten een nulmeting laten verrichten om ook te kunnen monitoren of we in staat zijn met elkaar hierop vooruitgang te boeken.

⁵ Het zou goed als de Lekstroom gemeenten deze impact iets smarter kunnen maken, zodat beter te monitoren is of we samen vooruitgang boeken op wat we willen en belangrijk vinden.

WIL heeft op het vlak van de bijzondere bijstand en minimaregelingen geen outreachende opdracht: we gaan niet actief op zoek naar inwoners die niet in beeld zijn bij WIL of andere ketenpartners, maar die mogelijk wel tot de doelgroep behoren. Voor het programma Inkomensondersteuning gaat het dan om bijvoorbeeld gezinnen die in armoede leven, recht hebben op ondersteuning, maar deze niet vragen. Die opdracht is aan de gemeente zelf dan wel andere ketenpartners; uiteraard wil en kan WIL hierin wel meedenken.

WIL heeft geen preventieve opdracht in de zin van het actief inwoners (thuis) opzoeken om te voorkomen dat zij in armoede terecht komen. We hebben wel een preventieve opdracht als het gaat om het verzorgen van een brede informatievoorziening over rechten, plichten en mogelijkheden en het samen met gemeenten en andere ketenpartners via o.a. gerichte communicatiecampagnes investeren in het vergroten van het bereik.

Eenzelfde insteek geldt t.a.v. schuldhulpverlening. WIL heeft geen outreachende en preventieve opdracht als het gaat om het voorkomen dat mensen in schulden komen. Onze opdracht is wel preventief van aard voor zover het gaat om het samen met gemeenten en ketenpartners mee helpen voorkomen dat schulden niet verder/te hoog oplopen en we mensen vroegtijdig kunnen helpen; via onze gezamenlijke aanpak op vroegsignalering en in het verlengde hiervan onze aanpak Vroegeropaf (samen met de woningbouwcorporaties). Ook hier geldt dat wij uiteraard met de Lekstroom gemeenten mee werken aan gerichte communicatiecampagnes om het bereik te vergroten en inwoners te informeren over de hulp die zij van de gemeente, WIL en andere ketenpartners kunnen krijgen.

Kengetal	Cijfers 2023					Uitgangspunt BG 2025
	Houten	IJsselstein	Lopik	Nieuwegein	WIL Totaal	WIL Totaal
Aantal statushouders per gemeenten (in klantenbestand WIL)						(*)
Aantal klanten schuldhulpverlening (in traject) per gemeente	105	101	32	284	534 (**)	

- (*) Dit kunnen wij niet aangeven. Er staat geen vlaggetje bij een statushouder. Voor wat betreft de aantallen statushouders per gemeente overall, geldt dat WIL die niet heeft. Die informatie heeft de gemeente zelf.
- (**) We hebben ook 12 aantal klanten in traject die (nu) niet meer in de Lekstroom gemeenten wonen. De gepresenteerde cijfers zijn de eindcijfers 2023 cf. de Jaarrekening.

7.5 Wat gaan we doen in 2025?

Onze activiteiten in 2025 laten zich op hoofdlijnen als volgt omschrijven:

- a. We verstrekken bijzondere bijstand of een minimaregeling aan iedereen die dat nodig heeft; dat doen we cf. de regelingen en spelregels die door de gemeenten of in ons beleid zijn vastgesteld. We gaan uit van vertrouwen, we kijken breed waar nodig, schakelen met ketenpartners indien nodig om (bij)passende hulp te kunnen bieden en dat we zo snel als mogelijk. We zijn coulant en zijn klanten behulpzaam waar nodig. We geven voorrang bij de afhandeling van een aanvraag aan klanten waar sprake is van gezinssituatie met kinderen of urgentie.
- b. We bieden schuldhelpverlening aan inwoners met schulden die bij ons aankloppen. We voeren de MSNP uiteraard cf. de nieuwe wetgeving uit (18 i.p.v. 36 maanden). We zetten parallel hieraan waar zinvol in op het aanbieden van saneringskredieten in plaats van lange schuldregelingstrajecten. Dit geeft ruimte voor begeleiding en coaching op maat en daarmee voor schuldenrust.
- c. We continueren desgewenst onze inzet aan ondernemers en zzp'ers met schulden in samenspraak met Bureau Zelfstandigen van de gemeente Utrecht en Ondernemer Centraal.
- d. We investeren samen met de Lekstroom gemeenten verder in een goede invulling van beleid en uitvoering inzake vroegsignalering. Dit passend bij de ontwikkelingen vanuit het Rijk om tot een basisdienstverlening schuldhelpverlening te komen. De vroegsignalering maakt hier onderdeel van uit.
- e. De businesscase Bewindvoering is in 2023 gestart en loopt door tot in 2024. De inzet van het instrument Plinkr speelt hierin een centrale rol. Daarnaast blijven we samenwerken met bewindvoerders, met als doel samen te komen tot de inzet van de meest passende instrumenten voor elke schuldensituatie. Aan de hand van een (tussen)evaluatie van de ervaringen in de businesscase kan in 2024 gekozen worden om de businesscase voort te zetten. We zetten een samenwerking die een goede basis is om het Adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind (Ags) vorm te geven. We gaan uit van een positieve evaluatie in deze en continuering in 2025.
- f. In 2023 is in Nieuwegein samen met Movactor gestart met de pilot Jongeren Perspectief Fonds (JPF). Dit loopt door tot in 2025 en WIL doet hieraan mee. Afhankelijk van de resultaten overwegen ook de andere Lekstroom gemeenten aan te haken. In samenspraak met de jongeren zelf wordt binnen dit project perspectief geboden op alle leefdomeinen. Financiële begeleiding maakt daarvan een essentieel onderdeel uit. Hierin spelen de consultants van WIL een rol, in samenspraak met de jongeren zelf en hun trajectbegeleiders. We gaan uit van een positieve evaluatie en continuering in 2025.
- g. We bieden namens de gemeenten ook de gemeentepolis aan, een collectieve ziektekostenverzekering. WIL heeft in deze de taak de aanvragen te beoordelen. VGZ is op dit moment de zorgaanbieder van de gemeentepolis voor alle deelnemende gemeenten van de doelgroep.
- h. We bieden in opdracht van de gemeenten (deels vooruitlopend op de wet Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MOBW) (financiële) ondersteuning aan de doelgroep van de MOBW. We zien nu al dat er een groter beroep wordt gedaan op de schuldhelpverlening, de minimaregelingen en de bijzondere bijstand. Veel van deze aanvragen zijn niet als een één-tweetje af te handelen.
- i. Statushouders bieden wij via een aangepast dienstverleningsproces een goede start bij de start in onze gemeenten. De financiële ontzorging bieden wij aan met de inzet van (kortdurend) budgetbeheer. Bij Bijzondere regelingen doen wij dit door een snelle dienstverlening bij woninginrichting en reiskostenvergoeding. Hierbij werken wij samen met ketenpartners zoals bijvoorbeeld Vluchtelingenwerk.

7.6 Uitgangspunten

Ook voor de meeste minima en veel klanten met schulden geldt dat zij niet of beperkt zelfredzaam zijn en hulp nodig hebben. Een groot deel van onze klanten ervaart ook (financiële) stress en ervaart aankloppen bij WIL als een hoge drempel. Bij veel van onze klanten is ook sprake van multi-problematiek. Dit maakt dat we tijd en aandacht moeten en willen geven aan onze klanten als zij bij ons aankloppen. Vanuit de wetenschap dat er vrijwel altijd geen ander vangnet is. In iedere gemeente is het lokale maatschappelijke middenveld bovendien anders georganiseerd; ook het samen schakelen om leefwereld oplossingen te kunnen bieden kost daarmee veel (doorloop)tijd. Het is hierom dat wij met de meeste lokale ketenpartners op dit vlak korte lijntjes hebben dan wel deze verder aan het versterken zijn.

7.7 Wat willen we als WIL realiseren?

Vanuit onze opdracht zijn wij aanspreekbaar op de volgende KPI's:

KPI en streefwaarde 2025	Korte toelichting op het waarom?	Waarde eind 2023
Het bereik van bijzondere bijstand en de belangrijkste minimaregelingen neemt toe ten opzichte van 2024	Hiermee geven we aan hoeveel inwoners die recht hebben ook daadwerkelijk bij WIL aankloppen. Dit wordt bij deze kpi onder bereik verstaan. De regelingen waar we nu aan denken zijn: CZM, IIT, stadspas.	De vormgeving van deze KPI is nog onder handen. Voor een belangrijk deel van deze KPI zijn wij afhankelijk van de inspanningen van de gemeenten zelf in deze; we hebben het dus over een 'gedeelde' KPI.
Het bereik van schuldhelpverlening neemt toe ten opzichte van 2024 toe.	Het bereik betreft het aantal inwoners dat recht heeft en ook daadwerkelijk bij WIL aanklopt.	De vormgeving van deze KPI is nog onder handen. Voor een belangrijk deel van deze KPI zijn wij afhankelijk van de inspanningen van de gemeenten zelf in deze; we hebben het dus over een 'gedeelde' KPI.
De wachttijden en responstijden bij schuldhelpverlening blijven binnen de wettelijke termijnen.	De wachttijd, periode tussen aanmelding en het eerste gesprek (vaststellen hulpvraag) bedraagt maximaal 4 weken. Daarna mogen nog maximaal 8 weken verstrijken tot de klant de beschikking ontvangt.	Realisatie 2023: 1e termijn: gemiddeld 20 dagen 2e termijn: gemiddeld 37 dagen
Het % opgevolgde signalen vroegsignalering schuldhelpverlening neemt toe	De vroegsignalering wordt in 2024 verder ontwikkeld. Hierbij worden ook afspraken gemaakt over de wijze van opvolging van signalering. Op basis hiervan wordt de kpi vormgegeven.	De vormgeving van deze KPI is nog onder handen.
De herinstroom bij schuldhelpverlening bedraagt minder dan 10% binnen een jaar en minder dan 15% binnen 5 jaar.	Wij gaan voor een goede kwalitatieve en duurzame schuldhelpverlening. Deze kpi geeft hier een indicatie voor. Het gaat hierbij om de herinstroom na succesvol afgesloten schuldhelpverleningstrajecten.	De vormgeving van deze KPI is nog onder handen. Hierbij spelen elementen als de kwaliteit van dienstverlening, nazorg en preventie een rol.
De afhandeltermijn bij aanvragen minimaregelingen is 50% binnen 4 weken en 75% binnen 6 weken.	Wij gaan voor snelle, eenvoudige en bereikbare minimaregelingen. Hierbij hoort ook snelheid in het proces waarbij wij streven naar een kortere afhandeling dan de wettelijke termijnen.	Realisatie 2023: 62,5% binnen 4 weken 66,7% binnen 6 weken
Klanttevredenheid op klantbejegening en overall beleving/tevredenheid scoort >7,5 voor zowel minima als klanten bij schuldhelpverlening.	De klanttevredenheid wordt gemeten in een Klantbelevingsonderzoek. Het oordeel van onze klanten is bepalend of we op de goede weg zijn. Vooral als we laag scoren levert dat belangrijke input voor bijstelling op.	In 2022/2023 voor het laatst gemeten. Score was een 8,0 voor schuldhelpverlening en 7,6 voor de minima.
We blijven binnen de begroting (=Nullijn); eventuele overschrijdingen worden vooraf geaccordeerd	De gemeentelijke middelen zijn beperkt waardoor keuzes noodzakelijk zijn. Door te rapporteren op deze KPI kan tijdig bijgestuurd worden (aan gemeente en WIL kant)	Overall grotendeels gerealiseerd. Zie hiervoor het Jaarverslag 2023.

Parallel hieraan houden we aantal kerncijfers bij, om te kunnen monitoren hoe ons bestand zich ontwikkelt en of bijsturing nodig is. Het gaat in deze om de volgende kerncijfers (vastgesteld in het verlengde van de Begroting 2024); op verzoek op een aantal punten al 'gevuld'. We verwijzen naar de 1ste Kwartaalrapportage WIL 2024 voor specifieke uitwerking (en startwaarden) van onderstaande kerncijfers.

Kerncijfer	Waarde eind 2023
Aantal klanten Bijzondere Bijstand en minimaregelingen per gemeente.	Houten – 1.310 IJsselstein – 1.113 Lopik – 401 Nieuwegein – 3.891 WIL totaal - 6.715
Regelingskosten Bijzondere Bijstand en minimaregelingen per gemeente.	Houten € 9.130.130,- IJsselstein € 8.390.467,- Lopik € 2.565.341,- Nieuwegein € 20.631.107 WIL totaal € 40.717.046,-
Het aantal aanmeldingen Schuldhulpverlening en de opvolging die hieraan gegeven wordt	In 2023 hebben wij 584 aanmeldingen ontvangen. Met iedereen is contact geweest. Gemiddeld genomen haakt 30% af voor de toelatingsbeschikking. Bijvoorbeeld omdat de paniek over is, er een oplossing is gevonden of er geen reactie meer volgt. In het 2e half jaar van 2023 konden we dat specifiek meten. Toen ontvingen we 296 aanmeldingen, waarvan 90 voortijdig zijn afgehaakt.
Het aantal succesvol afgeronde schuldhulpverleningstrajecten. Een succesvol traject leidt tot een schuldenvrije afronding	In 2023 hebben we 462 dossiers beëindigd, waarvan: - o 52,4% succesvol - o 14,1% niet succesvol - o 33,6% overig (overleden, verhuisd, eigen verzoek, incompleet)

Conform afspraak zullen we in de Turap, Q-rapportages en de Jaarrekening terugkoppelen hoe we het doen, met waar nodig duiding en een mogelijke bijstelling van onze inzet.

7.8 Wat gaat e.e.a. kosten?

Onderstaand treft u de begroting van het programma Inkomensondersteuning aan.

Programma Inkomensondersteuning	2023	1e BW 2024	2024 CAO	2025 CAO	Regeling	Overig	Begroting 2025
Bijzondere bijstand	4.093.267	4.201.006			95.288		4.296.293
Wet Kinderopvang	392.050	583.857			-172.367		411.490
Personeel	3.339.337	3.033.962	173.538	176.175		-170.000	3.213.675
WSNP 1,0 fte		85.000				-85.000	0
Statushouders 2,0 fte --> 1fte		170.000				-85.000	85.000
Totaal lasten	7.824.655	7.818.825	173.538	176.175	-77.079	-170.000	7.921.458
Bijzondere bijstand	315.049	263.253			67.422		330.675
Wet Kinderopvang	5.945	0			6.233		6.233
Personeelslasten	462.008	0					0
Totaal baten	783.001	263.253	0	0	73.655	0	336.908
Saldo van baten en lasten	7.041.654	7.555.572	173.538	176.175	-150.735	-170.000	7.584.550

Ten opzichte van de begroting in de Kaderbrief 2025 zijn er een aantal zaken aangepast:

- Waar aan de orde en nu al bekend zijn de gebruikte indexeringen en cao-stijgingen 2024 aangepast aan de werkelijkheid van nu. Zoals gezegd is voor 2025 gewerkt met een raming die in de begroting is verwerkt. E.e.a. heeft geleid tot een forse bijstelling van de personeelslasten naar boven.
- De klantaantallen Bijzondere Bijstand en minimaregelingen zijn cf. de gebruikelijke systematiek bijgesteld op de eindcijfers 2023 met een 1% ophoging. Overall bezien leidt dit tot een beperkte bijstelling naar boven.

In meerjarig perspectief ziet de begroting van het programma Inkomensondersteuning er als volgt uit.

Programma Inkomensondersteuning	Realisatie 2023	1e BW 2024	2025	2026	2027	2028
Lasten						
Bijzondere bijstand	4.093.267	4.201.006	4.296.293	4.399.404	4.500.591	4.604.104
Wet Kinderopvang	392.050	583.857	411.490	421.366	431.057	440.971
Personeelskosten incl. inhuur	3.339.337	3.033.962	3.213.675	3.367.931	3.509.384	3.656.778
Totaal lasten	7.824.655	7.818.825	7.921.458	8.188.701	8.441.032	8.701.854
Baten						
Bijzondere bijstand	315.049	263.253	330.675	338.611	346.399	354.366
Wet Kinderopvang	5.945	-	6.233	6.383	6.530	6.680
Personeelslasten	462.008					
Totaal baten	783.001	263.253	336.908	344.994	352.929	361.046
Saldo van baten en lasten	7.041.654	7.555.572	7.584.550	7.843.707	8.088.103	8.340.808
Bijdrage gemeenten						
Gemeente Houten	1.638.398	1.913.424	1.765.851	1.826.629	1.883.906	1.943.141
Gemeente IJsselstein	1.385.061	1.415.270	1.493.160	1.544.691	1.593.239	1.643.452
Gemeente Lopik	538.780	465.883	576.819	595.171	612.599	630.586
Gemeente Nieuwegein	3.479.415	3.760.994	3.748.719	3.877.217	3.998.358	4.123.629
Totaal bijdragen gemeente	7.041.654	7.555.572	7.584.550	7.843.707	8.088.103	8.340.808

Jaar	Omschrijving	Houten	IJsselstein	Lopik	Nieuwegein	Totaal
2025	Regelingskosten	999.266	839.234	389.002	2.143.372	4.370.875
	Personeelskosten	766.584	653.926	187.818	1.605.347	3.213.675
2026	Regelingskosten	1.023.249	859.376	398.338	2.194.813	4.475.776
	Personeelskosten	803.380	685.315	196.833	1.682.404	3.367.931
2027	Regelingskosten	1.046.784	879.142	407.500	2.245.294	4.578.719
	Personeelskosten	837.122	714.098	205.100	1.753.065	3.509.384
2028	Regelingskosten	1.070.860	899.362	416.872	2.296.936	4.684.029
	Personeelskosten	872.281	744.090	213.714	1.826.693	3.656.778

Notabene 1

Naast de begroting lopen een aantal extra diensten via een DVO, namelijk de extra inzet van de generalisten, uitvoering collectieve zorgverzekering, de Nieuwegein Stadspas en diverse DVO's voor bijzondere doelgroepen.

Notabene 2

We achten het mogelijk dat WIL in 2025 uiteindelijk meer aanvragen Bijzondere Bijstand en minimaregelingen binnenkrijgt met hogere regelingskosten als gevolg door twee oorzaken:

- De gevolgen van de Spreidingswet; waardoor mogelijk meer statushouders in onze regio gehuisvest zullen worden.
- Een hoger bereik als gevolg van een minder streng beleid aan de Poort.

In deze begroting is hier niet op geanticipeerd. In de risicoparagraaf gaan we kort nader op in op de eventuele financiële gevolgen van dit risico.

7.9 Work in progress

De huidige wijze van uitvoering vraagt meerjarig meer personeel dan financieel houdbaar. In de 1ste Begrotingswijziging 2024 is dit ook aangegeven. De disbalans tussen opdracht, middelen en inzet zat en zit hem binnen het programma Inkomensondersteuning bovenal bij de uitvoering van de dienstverlening aan statushouders en de reguliere dienstverlening schuldhulpverlening en bijzondere regelingen.

Binnen het Programma Inkomensondersteuning gaan we komende maanden –in het licht van deze disbalans en de financiële uitdaging die eerder geschetst is- alle eerdergenoemde kansrijke opties verkennen, op de optie 'Sociale infrastructuur Lekstroom Werkt' na. Voor de gedachte achter deze opties en het voordeel dat we hopen te halen, verwijzen wij naar de inleiding (hoofdstuk 3).

We gaan in ieder geval niet aan de volgende knoppen draaien qua dienstverlening:

- De dienstverlening aan statushouders zoals die recentelijk samen met u als gemeenten en onze ketenpartners is afgesproken in het kader van de wettelijke ontzorging.
- Onze inzet als het gaat om vroegsignalering.

Mochten de verkenning van de kansrijke onvoldoende financieel voordeel opleveren, dan geven wij bij deze de 'winstwaarschuwing' af dat wij onze dienstverlening niet op niveau kunnen houden en onze klanten hiervan last gaan ervaren. U krijgt in dat geval van ons bij de 1ste begrotingswijziging 2025 een scenario B voorgelegd dan wel een voorstel voor extra middelen. Voor het worst-case scenario verwijzen wij naar het programma Inkomen; dit is vergelijkbaar voor dit programma.

8. Bedrijfsvoering

8.1 De opdracht voor en van WIL

De opdracht voor bedrijfsvoering ligt primair in het verlengde van hetgeen de uitvoering nodig heeft door: gevraagd én ongevraagd te faciliteren, te regelen, mee te denken en te adviseren. Sober, efficiënt en doelmatig is daarbij het devies. Secundair is onze bedrijfsvoering operationeel kaderstellend door aan te geven met welke systemen we werken, hoe we dat doen, et cetera. Ten slotte adviseert en ondersteunt bedrijfsvoering het management, gevraagd en ongevraagd, bij het maken van keuzes en het stellen van kaders.

8.2 Wat gaan we doen in 2025?

Onze activiteiten in 2025 laten zich op hoofdlijnen als volgt omschrijven:

- a. We zorgen dat WIL een goed werkgever is en blijft en dat we goede en voldoende medewerkers aan boord hebben en houden. Dit vraagt om passende communicatie en een goed HR-beleid en uitvoering.
- b. De focus in 2025 blijft opnieuw een hoge mate van klantvriendelijkheid en klantgerichtheid en duidelijkheid qua communicatie en klantenservice richting inwoners en klanten.
- c. We faciliteren en adviseren de uitvoerende programma's en het management passend qua Finance & Control, HR, Kwaliteitsbeheer, communicatie, beleid, ICT en DIV. Binnen de personele en financiële mogelijkheden van deze begroting; calamiteiten uitgezonderd.
- d. We zorgen dat we in control zijn en daar waar we dat nog niet goed genoeg zijn, dat we dit beter worden.
- e. We continueren de bezwaar en beroep functie en evenzo de klachten functie voor klanten en inwoners in eigen beheer binnen WIL op hetzelfde hoge niveau als vanouds, vanuit het principe 'we lossen iets op als dat kan'.
- f. We continueren ons eigen KSV vanuit het motto 'we zijn goed en snel bereikbaar' en 'het eerste contact is hoogwaardig'.
- g. We realiseren in 2025 ons quotum banenafspraken banen en beheren en monitoren om onze inspanning structureel om ook in de jaren erna aan onze morele en wettelijke verplichting te kunnen voldoen.
- h. We investeren verder om het ziekteverzuim WIL richting ons streefcijfer van 5,5% te krijgen. We doen er ook in 2025 alles aan om het welbevinden van onze medewerkers te bevorderen. Samen met de Arboarts zetten we actief in op begeleiding bij ziekteverzuim; preventief zetten we in op aandacht en maatwerk. Tevens blijven we inzetten op verzuimbegeleiding bij langdurig verzuim.
- i. In 2024 hebben we een Arboteam opgezet en preventiemedewerkers aangesteld die erop toe gaan zien de Arbo-risico's binnen WIL beperkt blijven en waar nodig verbeteren als het gaat om de arbeidsomstandigheden, de gezondheid en veiligheid van de medewerkers van WIL. Deze inzet op Arbo loopt uiteraard in 2025 door.
- j. We investeren in ons personeel waar nodig met scholing, training, e.d. (binnen de beperkte middelen die we hebben).

8.3 Uitgangspunten

Houten is onze belangrijkste ICT-partner in bovenstaand perspectief; WIL is vooral een regie-organisatie. We werken samen op basis van een heldere meerjarenovereenkomst; met een eindafrekening op basis van de werkelijk gemaakte kosten.

Nieuwegein is onze huurbaas. Ook hier werken we op basis van een meerjarenovereenkomst, zij het op basis van een vaste prijsafpraak.

De arbeidsmarkt is ondertussen ook voor WIL lastig geworden. Het vinden, binden en boeien van personeel kost veel tijd en dat zet druk op de organisatie (zeker omdat hierdoor her en der gaten in de bezetting en productie vallen)

8.4 Wat willen we als WIL realiseren?

Vanuit onze opdracht zijn wij aanspreekbaar op vijf KPI's:

KPI en streefwaarde 2025	Korte toelichting op het waarom?	Waarde eind 2023
Het percentage ziekteverzuim ligt meerjarig beneden of gelijk met de benchmark. Voor 2025 is het streefpercentage < 6,5%	WIL heeft te maken met een verhoogd ziekteverzuim. Wij gaan in 2025 voor percentage <6,5% en op termijn gelijk of onder de benchmark.	Realisatie 2023: cumulatief verzuim is 7,98%
Het aantal medewerkers op een banenafsprakbaan binnen WIL is gelijk aan het quotum voor WIL	Wij geven als werkgever het goede voorbeeld en vullen het aantal banenafsprakbanen volgens het quotum in. Hiermee geven we onze inwoners een kans en hebben wij een goede aanvulling op ons werknemersbestand.	Realisatie eind 2023: 3,68 bij een doelstelling van 5,3.
Bij het KSV bedraagt de wachttijd maximaal 55 seconden en de uitval maximaal 10%	Wij streven naar een goede bereikbaarheid zodat we de klant goed te woord kunnen staan.	Realisatie 2023: gemiddeld 43,5 seconden met een uitval van 5,6%.
In ons MO scoren we op het overall welbevinden/werknemers-tevredenheid >7,0	Wij willen een goede werkgever zijn en voeren daarom jaarlijks een Medewerkersonderzoek uit. In deze arbeidsmarkt is het van belang dat we een goede werkgever zijn. Uit de Medewerkersonderzoeken kunnen wij verbeterpunten halen die ons kunnen helpen om aantrekkelijk te blijven als werkgever.	Laatste keer in 2022 gemeten met een score overall van 7,4
We blijven binnen de begroting (=Nullijn); eventuele overschrijdingen worden vooraf geaccordeerd	De gemeentelijke middelen zijn beperkt waardoor keuzes noodzakelijk zijn. Door te rapporteren op deze KPI kan tijdig bijgestuurd worden (aan gemeente en WIL kant)	Niet gerealiseerd, gelet op aantal externe ontwikkelingen en keuzes. Zie hiervoor Jaarverslag 2023.

Parallel hieraan houden we aantal kerncijfers bij, om te kunnen monitoren hoe ons bestand zich ontwikkelt en of bijsturing nodig is. Het gaat in deze om de volgende kerncijfers (vastgesteld in het verlengde van de Begroting 2024); op verzoek op een aantal punten al 'gevuld'. We verwijzen naar de 1ste Kwartaalrapportage WIL 2024 voor specifieke uitwerking (en startwaarden) van onderstaande kerncijfers.

Kerncijfer	Waarde eind 2023
Het percentage gegronde bezwaarschriften	Er zijn in 2023 190 bezwaarschriften afgehandeld. Daarvan zijn er 43 gegrond verklaard (22,6%) en 21 deels gegrond (11,1%).
(11,1%)Aantal klachten en de afhandeling daarvan.	In 2023 zijn 41 klachten afgehandeld, waarvan er 12 (gedeeltelijk) gegrond zijn verklaard, 7 ongegrond en 19 met wederzijdse instemming zijn afgehandeld.

Conform afspraak zullen we in de Turap, Q-rapportages en de Jaarrekening terugkoppelen hoe we het doen, met waar nodig duiding en een mogelijke bijstelling van onze inzet.

8.5 Wat gaat e.e.a. kosten?

Onderstaand treft u de begroting van het programma Bedrijfsvoering aan.

Programma Bedrijfsvoering	2023	1e BW 2024	2024 CAO	2025 CAO	Regeling	Overig	Begroting 2025
Personeelskosten	5.393.970	5.350.090	267.447	306.792		-225.000	5.699.329
versterking HR		75.000				-75.000	0
versterking ICT		150.000				-150.000	0
Huisvesting	558.126	689.425				34.195	723.621
ICT	2.098.849	1.784.936				305.769	2.090.705
ICT Houten		726.185				170.815	897.000
correctie -/- 75 k		-75.000				75.000	0
Advisering en ondersteuning	514.164	442.534				-25.282	417.251
eenmalig DPIA		45.000				-45.000	0
Kantoor kosten	331.259	369.164				18.311	387.474
Innovatie en ontwikkeling	118.000	0				0	0
Totaal lasten	9.014.367	8.636.149	267.447	306.792	0	107.993	9.318.380
Advisering en ondersteuning	199.846	90.000					90.000
Totaal baten	199.846	90.000	0	0	0	0	90.000
Saldo van baten en lasten	8.814.521	8.546.149	267.447	306.792	0	107.993	9.228.380

Ten opzichte van de begroting in de Kaderbrief 2025 zijn er de volgende wijzigingen:

- Waar aan de orde en nu al bekend zijn de gebruikte indexeringen en cao-stijgingen 2024 aangepast aan de werkelijkheid van nu. Zoals gezegd is voor 2025 gewerkt met een raming die in de begroting is verwerkt. E.e.a. heeft geleid tot een forse bijstelling van de personeelslasten naar boven.
- Houten heeft ons recentelijk aangegeven dat WIL rekening moet houden met een kostenpost voor ICT vanuit Houten in 2025 van € 897.000,= per jaar. Er stond € 720.000,= geraamd. Bovenstaande begroting is hierop dus opgeplust. Voor ICT was er per abuis in de 1^e BW 2024 ten onrechte 75k in mindering gebracht. Deze was reeds eerder verwerkt en is nu gecorrigeerd.

In meerjarig perspectief ziet de begroting van het programma Bedrijfsvoering er als volgt uit.

Programma Bedrijfsvoering		Realisatie 2023	1e BW 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten							
Personeelskosten		5.393.970	5.350.090	5.699.329	5.945.356	6.177.882	6.426.284
Huisvesting		558.126	689.425	723.621	740.988	758.030	775.465
ICT		2.098.849	1.784.936	2.090.705	2.142.682	2.193.689	2.245.869
Advisering en ondersteuning		514.164	442.534	417.251	427.265	437.093	447.146
Kantoor kosten		331.259	369.164	387.474	396.774	405.899	415.235
Innovatie en ontwikkeling		118.000	-	-	-	-	-
Totaal lasten		9.014.367	8.636.149	9.318.380	9.653.064	9.972.594	10.309.998
Waarvan incidentele lasten			-	-	-	-	1
Baten							
Advisering en ondersteuning		199.846	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
Totaal baten		199.846	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
Saldo van baten en lasten		8.814.521	8.546.149	9.228.380	9.563.064	9.882.594	10.219.998
Bijdrage gemeenten							
Gemeente Houten	23,85%	2.102.600	2.038.468	2.201.321	2.281.156	2.357.376	2.437.860
Gemeente IJsselstein	20,35%	1.793.600	1.738.254	1.877.813	1.945.915	2.010.933	2.079.589
Gemeente Lopik	5,84%	515.149	499.856	539.336	558.896	577.571	597.290
Gemeente Nieuwegein	49,95%	4.403.172	4.269.571	4.609.910	4.777.097	4.936.713	5.105.259
Subtotaal baten		8.814.521	8.546.149	9.228.380	9.563.064	9.882.594	10.219.998

9. BBV PARAGRAFEN

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat aangegeven welke paragrafen verplicht opgenomen worden in de begroting. Voor WIL zijn de paragrafen Financiering, Bedrijfsvoering en Risicoparagraaf van toepassing.

A. Paragraaf Financiering

In de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en in ons treasurystatuut zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie. Deze regeling geeft een uiteenzetting van de kaders, waarbinnen het treasurybeleid wordt vormgegeven. Belangrijk daarbij is dat het financieel beheer zo beheersbaar en transparant mogelijk wordt uitgevoerd.

Langlopende leningen en renterisico

Op dit moment zijn er geen langlopende leningen. In dit begrotingsjaar worden geen investeringen voorzien en zal er zich derhalve geen financieringsbehoefte voor doen. Voor het renterisico worden twee normen onderscheiden: de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Er dient binnen deze normen geopereerd te worden.

Kasgeldlimiet

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet Fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Teneinde een grens te stellen aan korte financiering (met een rentetypische looptijd tot één jaar) is in de Wet Fido (evenals in de Wet Filo) de kasgeldlimiet opgenomen. Juist voor korte financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage (8,5%) van het totaal van de jaarbegroting. Dit percentage is vastgelegd in de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden.

Financieringsbehoefte in relatie tot investeringen

Als er nieuwe investeringen nodig zijn, dan worden deze apart aan het AB voorgelegd. De investeringen dienen een duurzaam karakter te hebben, waarbij de terugverdientijd wordt benoemd.

B. Paragraaf Bedrijfsvoering Personeel

Formatie in loondienst	Begroot fte	Begroot loonkosten
Bedrijfsvoering	52,23	4.944.556
Inkomen	28,22	2.645.350
Inkomensondersteuning	33,30	3.184.506
Werk	38,24	3.713.943
Totaal	151,99	14.488.355

- Het loonkostenniveau is gebaseerd op de salaristabellen vanaf januari 2023 + cao stijging 2024 en 2025.
- Personeelskosten buiten formatiebudget WIL (extra inzet voor DVO-afspraken en de uitvoering DVO SW) zijn niet in het bovenstaande overzicht opgenomen.

Financieel beheer en informatie

Naast de zorg voor een tijdige uitbetaling van de uitkeringen aan klanten en de tijdige betaling van facturen namens onze klanten (schuldhulpverlening), is het onze verplichting om periodiek verantwoording af te leggen over het gevoerde (financieel) beleid. Gedurende het jaar monitoren we op diverse momenten of de overeengekomen afspraken ook worden gerealiseerd. Deze verantwoording vindt plaats via de kwartaalrapportages, de tussenrapportage (tot en met mei) en de jaarstukken. De bestuurlijke informatie wordt zo ingericht dat met een redelijke mate van zekerheid kan worden aangegeven in hoeverre de doelstellingen worden gerealiseerd met bijbehorende bestuur- en beheersinstrumenten.

Vanaf 2025 gaan we dit doen via een andere opzet dan voorheen; we gaan hiermee al in 2024 experimenteren. In de Begroting 2024 hebben we het voorstel hiertoe beschreven; met positieve zienswijzen als gevolg.

Zoals bekend is de regelgeving met betrekking tot de certificering van de jaarverslagen van lokale overheden, waartoe ook WIL behoort, gewijzigd. Het bestuur van WIL dient vanaf het boekjaar 2023 zelf verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid (de 'rechtmatigheidsverantwoording'). De accountant geeft in dat geval alleen nog een controleverklaring af met een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording van het bestuur. WIL is hierover in gesprek met de accountant. Voor het boekjaar 2025 voorzien we een verdere professionalisering van deze rechtmatigheidsverantwoording.

Huisvesting

Een belangrijke ontwikkeling qua huisvesting was het Atriumproject. We verwachten het nieuwe Atrium eind 2024 in gebruik te mogen nemen. Met het nieuwe Atrium krijgen we niet alleen een eigentijdse, laagdrempelige en kwalitatief betere huisvesting voor onze front-office dienstverlening, maar ook meer mogelijkheden om onze klanten nog beter van dienst te zijn (doordat meerdere ketenpartners dan 'in huis' zitten en we meer programmatisch kunnen werken). Onze insteek was en is het Atriumproject kostenneutraal te kunnen uitvoeren. Dat lijkt nog steeds het geval.

ICT, automatisering en gegevensbescherming

Overheidsorganisaties zoals WIL moeten ook de komende jaren blijven investeren in ICT om inwoners en klanten goed en veilig van dienst te kunnen zijn. WIL heeft zich in dit opzicht richting een regieorganisatie ontwikkeld, mede gelet op de keuzes die onze belangrijkste ICT-leverancier en partner Houten heeft gemaakt.

Zowel op security als privacy voldoet WIL aan de overheid standaarden, zoals vastgelegd in de BIO en privacyregelgeving. Gezien de grote bedreigingen van buiten, is grote waakzaamheid geboden. Mede hierom wordt ingezet op een brede awareness bij alle gebruikers en goede dienstverlening vanuit ICT Houten. Dat zal in 2025 niet anders zijn.

C. Paragraaf weerstandsvermogen, risicobeheersing en kengetallen

Weerstandsvermogen

Omdat eventuele jaarlijkse financiële resultaten direct worden verrekend met de deelnemende gemeenten, beschikt WIL niet over eigen vermogen en reserves en is er derhalve geen sprake van een weerstandsvermogen.

Reserve en Voorzieningen

Op dit moment worden door WIL geen reserves gevormd. Dit wordt door de Lekstroom gemeenten niet wenselijk geacht. Dat betekent dat risico's die niet goed in de lopende begroting meegenomen zijn of kunnen worden dan wel mogen worden, als mogelijke overschrijding van de begroting kunnen oppoppen gaandeweg het jaar. Deze consequentie wordt door de Lekstroom gemeenten en WIL geaccepteerd.

Risicoparagraaf

Een risico wordt gedefinieerd als een gebeurtenis die zich kan voordoen en die een financieel of immaterieel gevolg kan hebben en die (nog) niet op een andere manier is ondervangen, bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering, het treffen van een voorziening of het nemen van een beleidsmaatregel. Indien de gevolgen van risico's zich voordoen komen de gevolgen hiervan ten laste van de deelnemende gemeenten dan wel de klanten die WIL bediend. Per risico is in de tabel aangegeven in welke mate wij verwachten of het risico zich zal voordoen: hoog (rood), gemiddeld (oranje), en laag (geel).

Risico	Oorzaak	Gevolgen	Beheersmaatregel
Hogere regelingskosten en uitvoeringskosten	De regelingskosten zijn in de begroting op basis van het aantal klanten conform de financiële uitgangspunten berekend (eindcijfer 2023 per gemeente + 1% en indexering uitkering met 2,4%). Het CPB en SCP verwachten een toename van het aantal klanten van sociale diensten, maar kunnen de omvang hiervan nog lastig schatten. I.k.v. de spreidingswet en de mogelijke locatie van een AZC in een of meerdere Lekstroom gemeenten is een stijging van het klantvolume ook niet ondenkbaar; ook hier geldt dat e.e.a. niet realistisch in te schatten is.	Meer uitkeringen en inkomensoverdrachten, waarvoor geen middelen begroot zijn. Deze regelingskosten worden 1-op-1 doorbelast aan de gemeenten. Tegelijk stijgen dan ook de uitvoeringskosten dan wel wordt de kwaliteit en omvang van de dienstverlening afgeschaald als e.e.a. kostenneutraal zou moeten plaats vinden. Het afschalen van de kosten heeft uiteraard altijd impact op zaken als doorlooptijden, klanttevredenheid, e.d. Grofweg moet rekening gehouden worden met de volgende meerkosten per klant: - Gemiddeld prijs uitkering per huishouden: € 18.500,- aan uitkeringslasten - Voor statushouders: idem aan uitkeringslasten en > € 4.000,- aan huisvestingskosten e.d. E.e.a is exclusief uitvoeringskosten waarvoor nog een trapsgewijze afspraak moet worden ontwikkeld.	Veel ontwikkelingen zijn door WIL niet beïnvloedbaar. Om niet verrast te worden monitoren wij goed. We informeren in ieder geval tijdig als we afwijkingen of een nieuwe trend zien. De informatievoorziening is tijdig, correct en gedurende het jaar. Wij houden intern de vinger aan de pols met een dashboard en kwartaalgesprekken waarbij we monitoren wat de ontwikkelingen zijn, welke cijfers daarbij horen en welk verhaal achter de cijfers. Tijdig en goed geïnformeerd sturen we samen met gemeenten bij.
Hoger ziekteverzuim dan geraamd	Afbouw ziekteverzuim lukt niet door blijvend hoge en soms te hoge werkdruk (maar ook door krapte op de arbeidsmarkt).	<u>Of:</u> Meer inhuren dan geraamd omdat niet inhuren i.r.t. continuïteit, omvang en kwaliteit dienstverlening niet verantwoord is. De uitvoeringskosten zullen daardoor stijgen. Financiële gevolgen: € 200.000. Uitgaand van 7% ziekteverzuim, bij een streefcijfer van 5,5%. <u>Of:</u> Dienstverlening gaat kwalitatief achteruit	Vanuit management, teamleiders en HR extra aandacht geven aan verzuimpreventie; evenzo extra investeren in verzuimbegeleiding en in het vinden, binden en boeien van goede collega's om de bezetting op orde te houden, de mobiliteit te beperken en om een te hoge/ongezonde werkdruk te verminderen. HR en de teamleiders moeten hiervoor stevig(er) aan in actie. Parallel hieraan is het goed crisisregimes dienstverlening te ontwikkelen om snel en adequaat in te kunnen spelen op onderbezetting.
Personeel/ krapte arbeidsmarkt	Door de knappere arbeidsmarkt is het vinden, binden en boeien van (goed) personeel lastig.	Bezetting is niet altijd op orde met consequenties voor de kwaliteit van de dienstverlening. Meer inhuur nodig dan voorzien als mensen in de markt niet te vinden zijn; met hogere personeelslasten tot gevolg.	Goed monitoren waar krappe arbeidsmarkt en verzuim tot problemen kunnen leiden, welke kwetsbare solofuncties er zijn en welke oplossingen helpen. Ad hoc inspelen op

Risico	Oorzaak	Gevolgen	Beheersmaatregel
		Werkdruk bij collega's stijgt i.r.t. discontinuïteit en soms te beperkte bezetting, maar ook i.r.t. vaker moeten inwerken nieuwe collega's. Daarnaast minder tijd om te investeren in opleiding, innovatie en ontwikkeling.	problematiek waar nodig. Gecombineerd met aandacht voor binden en boeien van al zittende collega's (zie ook bij ziekteverzuim) om ongewenst verloop te verkleinen. Zichtbare, vindbare en aantrekkelijke werkgever zijn. Alle collega's zijn WIL-ambassadeur. Samenwerken met werkgevers in regio. Parallel hieraan is het goed crisisregimes dienstverlening te ontwikkelen om snel en adequaat in te kunnen spelen op onderbezetting.
Nieuw beleid	In de Kaderbrief 2025 zijn een aantal ontwikkelingen geschetst waarvan de impact nu nog lastig te kapitaliseren is (zoals de extra inzet op armoede op schulden, de Participatiewet in Balans, e.d.). Ondertussen is ook helder dat het Rijk qua schuldhelpverlening/vroegsignalering extra inzet van gemeenten gaat vragen (en gemeenten hiervoor ook extra geld krijgen). Vanuit alle programma's zal hierop ingezet moeten worden. Het is nu niet in te schatten welke inzet van WIL dit vraagt.	Deze ontwikkelingen zijn te definiëren als 'moetjes' die niet erbij gedaan kunnen worden. Een grove inschatting is dat de gevraagde extra inzet neer komt op in totaal € 150.000,-- eenmalig.	Het werk moet gedaan worden. Door tijdig te kijken wat wanneer moet gebeuren en waar 'geleend' kan worden van wat collega sociale diensten doen, kunnen we de inzet van WIL minimaal zien te houden. Uiteraard kijken we waar we andere zaken kunnen trainen, e d.
Verzilveren kansrijke opties vraagt om investerings-budget	We gaan ervanuit dat een aantal kansrijke opties structureel in de dienstverlening van WIL verwerkt moet worden en daarmee in de Doorontwikkelagenda WIL zullen landen (digitalisering aanvraagprocessen bijvoorbeeld). Vanuit Bedrijfsvoering zullen we hierop moeten inzetten, maar waarschijnlijk ook vanuit de andere drie programma's. Het is waarschijnlijk dat hiervoor een investeringsbudget nodig is. Het is nu niet in te schatten welke investering nodig is.	De Doorontwikkelagenda WIL is in de kern een vorm van een businesscase: we gaan een financieel en inhoudelijk 'winst' realiseren via een gestructureerde herijking van een aantal dienstverleningsonderdelen. Het verzilveren vraagt een investering die uiteraard minder is dan de kosten. Een grove inschatting is dat deze investering neerkomt op in totaal € 400.000,-- voor 2025 en in de jaren 2026 en 2027 afloopt naar € 300.000,- en € 200.000,- respectievelijk. Nogmaals: er ligt hier nog geen plan of iets onder.	Geen. We leggen een voorstel voor met de inhoudelijke en financiële consequenties op de korte en middellange termijn ter besluitvorming. Na akkoord gaan we pas aan het werk.
Te (veel) maatwerk per gemeente	We willen graag goede dienstverlening leveren aan de gemeenten en hen vanuit onze professie ondersteunen in hun koers en wens voor inwoners.	Het risico is er dat er veel verschillende "smaken" zijn met elk een eigen werkwijze, werkproces en dat dit extra benodigde kennis of specifieke ervaring vraagt. Het werkt door versnippering minder efficiënt dan wanneer er naast maatwerk ook meer uniformiteit is.	Daar waar het kan harmoniseren van beleid en als het echt een te onderscheiden wens is dan met een aparte opdracht formuleren. Bewust flexibel blijven bij het mee bewegen.

Risico	Oorzaak	Gevolgen	Beheersmaatregel
Organisatiecultuur	De hulpvraag van de kwetsbare klant, waarvoor wij vaak het laatste vangnet zijn of vervanging van een overbelaste collega maakt dat collega's liever niet snel NEE zeggen.	De neiging is om te lang door te gaan of te laat aan de bel trekken.	Teamleiders helpen collega's bij het maken van keuzes en het tijdig signaleren van knelpunten. Zakelijker zijn, duurzaam inzetbaar blijven én mensgericht maatwerk leveren willen we graag laten samengaan.
Calamiteiten	Onvoorspelbare gebeurtenissen die direct invloed hebben op de uitvoering van ons werk. Zoals een coronacrisis of iets dergelijks, uitvallen van ICT-systeem of het gebouw niet toegankelijk.	De dienstverlening komt ernstig in de knel, is beperkt mogelijk of wordt tijdelijk stilgelegd. De klanten krijgen niet (op tijd) wat ze nodig hebben.	Een cyberdreiging is altijd een risico waarmee ICT Houten rekening houdt en nodige checks uitvoert, dit is evenwel geen 100% garantie. Door hybride werken kunnen we ook veelal elders werken. We besteden extra aandacht aan bewustwording bij medewerkers over hoe zij de risico's op hacken kunnen helpen minimaliseren. Continuïteit ICT-hosting: zorgen dat we in regie komen en blijven samen met ICT Houten.

Kengetallen BBV overzicht

De (netto) schuldquote is een indicator die aangeeft hoe de netto schulden zich verhouden tot de totale baten van de organisatie. Hoe hoger dit percentage, hoe meer externe financiering (geleend geld) WIL heeft aangetrokken om de activiteiten te financieren. Omdat WIL geen geldmiddelen door- of uitleent, is alleen het overzicht 'Netto schuldquote' relevant. In de GR, art 34 is vastgelegd dat alle resultaten toekomen aan de deelnemende gemeenten. Hierdoor beschikt WIL niet over een eigen vermogen.

Netto schuldquote: de netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van WIL ten opzichte van de eigen middelen (bedragen in €)

		Rekening 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	0	0	0
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	2.491.619	2.568.449	2.568.449
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	2.823.828	2.516.385	2.516.385
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	0	0	0
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	4.979.698	4.753.990	4.753.990
F	Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	305.960	305.960	305.960
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	134.904	130.000	130.000
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves)	69.197.663	67.896.960	73.449.239
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	-0,15%	-0,15%	-0,14%

10. UITGANGSPUNTEN OPSTELLING FINANCIËLE BEGROTING

Inflatiecorrectie (+2,5%)

Voor de inflatiecorrectie wordt gehanteerd het afgeleide inflatiecijfer voor de overheid (CPI) 2025 uit de Septembercirculaire 2023 van 2,5%.

Loonindexatie (+5,8% excl. sociale lasten)

Conform de 'loonvoet sector overheid' voor het jaar 2025 uit de septembercirculaire 2023 gaan we uit van een loonstijging van 5,8% exclusief sociale lasten. Zodra een nieuwe CAO bekend is, wordt een eventueel verschil conform de nieuwe CAO meegenomen in een begrotingswijziging. Om de verwachte stijging van de loonkosten toch tastbaar op te nemen wordt een (conservatieve) post hiervoor worden opgenomen in de financiële paragraaf.

Over eventuele veranderingen van de sociale lasten is nog niets bekend. Zodra de pensioenpremielasten en de sociale lasten bekend zijn, worden deze in de 1ste Begrotingswijziging 2025 opgenomen.

BUIG middelen

Bij de bepaling van de hoogte van het BUIG-budget rekenen wij met een gemiddeld uitkeringsbedrag per uitkeringsgerechtigde per gemeente. Deze berekening baseren wij op de uitkomsten van voorlopige jaarcijfers 2023. Wij passen jaarlijks minimaal 2 keer de uitkeringsnormen aan, dit heeft dus geen extra uitvoeringskosten tot gevolg. De omvang van het aantal bijstandshuishoudens wordt bepaald aan de hand van de eindstand 2023 (conform voorlopig jaarstukken 2023) plus 1% risico opslag.

Regelingskosten Inkomensondersteuning

Bij de bepaling van de hoogte van de regelingskosten bijzondere regelingen en bijzondere bijstand gaan we uit van de bedragen en op basis van de voorlopige jaarcijfers 2023, met een risico-opslag van 1%. Ook deze methodiek is gebruikelijk. Echter, het CPB en andere instanties verwachten de komende periode een toename van de armoedeproblematiek en mensen die behoefte hebben aan ondersteuning. Wij zien die ontwikkeling nu nog maar beperkt; later in het jaar verwachten we meer inzicht te hebben in de ontwikkeling van ons bestand en het aantal aanvragen.

Re-integratie middelen (Lokale budget)

De gemeenten zijn zelf aan zet om focus aan te brengen bij de inzet op participatie. In het lokale jaarplan beschrijven zij de inzet en de bijbehorende lokale begroting. WIL neemt deze lokale begroting in het lokale jaarplan geconsolideerd over. Omdat de lokale jaarplannen eind 2023 worden vastgesteld, verwerken wij deze in de ontwerp begroting 2025.

Inkomsten terugvordering (1,5%)

Het verwachte percentage inkomsten vanuit terugvordering is op 1,5% gesteld.

BBZ 2004

BBZ 2004 is een vraag gestuurde regeling waarvoor WIL het budget bepaalt op basis van de uitkomsten vanuit de jaarstukken 2023. Vanaf 2020 is de financieringssysteem voor de BBZ-kapitaalverstrekking gewijzigd. Dit houdt in dat de eigen bijdrage voor de gemeenten van 25% naar 75% is toegenomen. De overheid gaat ervan uit dat 75% van de lening wordt terugbetaald. Hierdoor neemt het risico voor de gemeenten toe.

Verdeelsleutel

Bij het opstellen van de begroting 2025 wordt voor de doorberekening van de uitvoeringskosten de verdeelsleutel bepaald aan de hand van de maatstaven uit de septembercirculaire en de definitieve uitkeringsspecificatie van het gemeentefonds. De regelingskosten worden verdeeld op basis van het aantal klanten per gemeente en de daadwerkelijke kosten per klant. De verdeelsleutel 2025 is nu nog niet bekend.

Nullijn systematiek

De financiële nullijn is sinds 2020 kaderstellend: WIL heeft het te doen met de middelen die beschikbaar worden/zijn gesteld. Tenzij.. . WIL van de Lekstroom gemeenten tijdelijk of structureel extra mag inzetten op specifieke onderdelen; dan is een ophoging van de begroting via een begrotingswijziging acceptabel. De meest recente zienswijzen op de 1ste Begrotingswijziging 2024 hebben opgeleverd dat WIL zich stringenter aan de Nullijn moet houden gelet op de precaire financiële situatie per gemeente. De Nullijn is dus weer meer principieel geworden, minder pragmatisch. Met uiteraard als grondhouding een sobere en doelmatige uitvoering.

Begroting 2024 (inclusief de 1e begrotingswijziging 2024) als basis

De begroting 2024 (inclusief de 1^e begrotingswijziging 2024) wordt als basis genomen voor de voorliggende Begroting 2025. In de 1ste begrotingswijziging 2024 zijn de volgende bijstellingen opgenomen:

Programma Inkomen (2,6 fte)

- Inzake de Wet op de lijkbezorging (WLB) is er 0,6 fte uitbreiding noodzakelijk. Door de huidige problematiek van hoog sociaal isolement zien wij een hoger beroep en grotere complexiteit op de WLB. Dit betreft een wettelijke verplichting en van deze ontwikkeling is reeds melding gemaakt in de Turap 2023 en de RIA.
- Voor de WLB is structureel € 25.000,- meer regelingsgeld nodig.
- Bijstand. Uitbreiding van 2,0 fte. De complexiteit van de aanvragen is afgelopen jaren flink toegenomen. Voorheen waren 2 van 10 aanvragen multi problematiek. Nu zijn het 8 van de 10 aanvragen. Dit vraagt om meer capaciteit.

Programma Inkomensondersteuning (3,0 fte)

- WSNP. Wet schuldsanering natuurlijke personen. Door wijziging van de termijn van 36 maanden naar 18 maanden is hier 1,0 fte uitbreiding noodzakelijk. Hierover is reeds melding gedaan in de Turap en de RIA.
- Statushouders (1,0 fte)
- Ontzorgen statushouders samen met ketenpartners vraagt intensieve aanpak. Door hoge aantallen en complexiteit dienstverlening statushouders is daarnaast ook regulier stevige inzet nodig
- Bij BR speelt hetzelfde verhaal inzake multi-problematiek. Daarnaast speelt er nog een statushouders problematiek. Bij bijzondere regelingen zijn 2,0 fte benodigd. Deze gaan we echter budgetneutraal financieren door binnen geheel WIL minder inhuur en meer vast personeel in te zetten.
- Ten aanzien van de schuldenproblematiek speelt hetzelfde als bij de bijstandsaanvragen. De complexiteit van de aanvragen is enorm toegenomen. Hiervoor is een uitbreiding noodzakelijk van 1,0 fte. Ook deze uitbreiding gaan we binnen WIL budgetneutraal financieren door minder inhuur en meer vast personeel in te zetten.
- En vanwege een structureel tekort op de bijzondere bijstand zijn de regelingskosten verhoogd met € 250.000.

Programma Werk (1,5 fte)

- Vanwege ‘trapje op trapje af’ en instroom nieuwe doelgroep (Wajong) is hier voor 2024 1,5 fte benodigd. Hierover is ook reeds gesproken in de Turap en de RIA. Deze kunnen we in 2024 financieren met incidentele inkomsten uit ESF.

In totaal dus incidentele extra uitgaven van 5,6 fte.

Programma Bedrijfsvoering

- Vanwege een DPIA (data protection impact assessment) in 2024 wordt hiervoor incidenteel € 45.000 aan de begroting toegevoegd.

Voorziening verlofsparen

Bij cao-afpraak is in 2022 het verlofsparen geïntroduceerd. Door het verlofsparen ontstaan voor WIL arbeidskosten financiële verplichtingen met een niet voorspelbare opbouw en ook onvoorspelbare afbouw. In het BBV is bepaald dat voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen waarvan het jaarlijkse bedrag geen gelijk volume heeft, een voorziening dient te worden gevormd. In 2023 hebben we deze voorziening ingericht. De totale kosten hiervan waren € 105.000. We zullen jaarlijks een bedrag in de voorziening Verlofsparen moeten storten ter dekking van de te maken kosten. Hoeveel er jaarlijks op deze voorziening gedoteerd is moeilijk in te schatten.

Overzicht van baten en lasten per programma

Programma	Realisatie 2023	Realisatie 2023		1e BW 2024	1e BW 2024		Begroting 2025	Begroting 2025	
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Programma Inkomen	45.132.347	45.132.347	0	44.087.196	44.087.196	0	48.450.458	48.450.458	0
Programma Werk	5.101.510	5.101.510	0	4.930.790	4.930.790	0	5.334.943	5.334.943	0
Programma Inkomensondersteuning	11.975.812	11.975.812	0	7.818.825	7.818.825	0	7.921.458	7.921.458	0
DVO SW	2.438.105	2.438.105	0	2.424.000	2.424.000	0	2.424.000	2.424.000	0
Totaal programma's	64.647.775	64.647.775	0	59.260.811	59.260.811	0	64.130.859	64.130.859	0
Uitvoeringskosten	9.097.077	9.097.077	0	8.636.149	8.636.149	0	9.318.380	9.318.380	0
Gerealiseerd totaal van saldo van baten en lasten	73.744.852	73.744.852	0	8.636.149	8.636.149	0	9.318.380	9.318.380	0
Mutaties reserve		0	0			0			0
Gerealiseerd resultaat	73.744.852	73.744.852	0	67.896.960	67.896.960	0	73.449.239	73.449.239	0

Meerjarenraming per programma

Het onderstaande overzicht presenteert de baten en lasten voor het meerjarenperspectief.

Programma	Begroting 2025	Begroting 2025		Begroting 2026	Begroting 2026		Begroting 2027	Begroting 2027	
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Programma Inkomen	48.450.458	48.450.458	0	50.096.388	50.096.388	0	51.733.330	51.733.330	0
Programma Werk	5.334.943	5.334.943	0	5.513.212	5.513.212	0	5.676.685	5.676.685	0
Programma Inkomensondersteuning	7.921.458	7.921.458	0	8.188.701	8.188.701	0	8.441.032	8.441.032	0
DVO SW	2.424.000	2.424.000	0	9.653.064	9.653.064	0	9.972.594	9.972.594	0
Totaal programma's	64.130.859	64.130.859	0	73.451.366	73.451.366	0	75.823.641	75.823.641	0
Uitvoeringskosten	9.318.380	9.318.380	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd totaal van saldo van baten en lasten	9.318.380	9.318.380	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserve	0	0	0			0			0
Gerealiseerd resultaat	73.449.239	73.449.239	0	73.451.366	73.451.366	0	75.823.641	75.823.641	0

BIJLAGE: Taakvelden

Programma	Verdeling	Taakveld	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028				
			Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten		
Domein: 0.0 Bestuur en ondersteuning										
Bedrijfsvoering	100%	0.4 Overhead	9.228.380	9.228.380	9.563.064	9.563.064	9.882.594	9.882.594	10.219.998	10.219.998
Domein: 6.0 Sociaal domein										
Inkomen	100%	6.3 Inkomensregelingen	47.327.501	47.327.501	48.940.298	48.940.298	50.544.262	50.544.262	52.201.528	52.201.528
Inkomensondersteuning	76%	6.3 Inkomensregelingen	5.764.258	5.764.258	5.961.217	5.961.217	6.146.958	6.146.958	6.339.014	6.339.014
Inkomensondersteuning	24%	6.71 Maatwerk dienstverlening	1.820.292	1.820.292	1.882.490	1.882.490	1.941.145	1.941.145	2.001.794	2.001.794
Werk	100%	6.5 Arbeidsparticipatie	5.334.943	5.334.943	5.513.212	5.513.212	5.676.685	5.676.685	5.847.024	5.847.024
DVO - SW	100%	6.4 WSW en beschut werk	1.150.000	1.150.000	1.150.000	1.150.000	1.150.000	1.150.000	1.150.000	1.150.000

BIJLAGE: Beleidsindicatoren artikel 8 BBV

De beleidsindicatoren in de onderstaande tabel zijn opgenomen op basis van de gegevens van 'waar staat je gemeente'. Alleen de beleidsindicatoren die van toepassing zijn op de taken die WIL uitvoert zijn vermeld.

Indicator bron waarstaatjegemeente.nl	Jaar	Houten	IJsselstein	Lopik	Nieuwegein	Nederland
Personen met bijstandsuitkeringen, per 10.000 inwoners.	2021	206	272	183	369	431
Huishoudens met bijstandsuitkeringen (percentage t.o.v. totaal aantal huishoudens)	09-2022	2,5%	3,5%	2,3%	4,3%	4,8%
Bijstand gerelateerde uitkering vanaf AOW-leeftijd, per 1000 inwoners.	2021	8,1	10,6	3,8	15,2	17,1
Alleenstaanden met bijstandsuitkeringen t.o.v. huishoudens alleenstaand.	12-2021	5,4%	6,0%	4,0%	8,1%	8,7%
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 1.000 inwoners van 15-74 jaar)	2022-Q2	11,3	11,2	7,2	21,0	13,0
Personen met een lopende re-integratievoorziening naar inkomstenbron:						
- Werkend zonder bijstand (per 1.000 inwoners van 15-74 jaar)	2022-Q2	1,8	2,3	2,7	3,3	3,3
- Werkend met bijstand (per 1.000 inwoners van 15-74 jaar)	2022-Q2	0,8	0,4	0,0	0,8	1,1
- Niet werkend met bijstand (per 1.000 inwoners van 15-74 jaar)	2022-Q2	7,6	7,7	4,5	14,9	7,6
- Niet werken zonder bijstand (per 1.000 inwoners van 15-74 jaar)	2022-Q2	1,1	0,8	0,9	1,8	1,0
Banen (per 1.000 inwoners van 15-74 jaar)	2021	694,1	572,3	546,0	978,7	685,7
Werkloosheidspercentage	2022	2,8%	3,0%	2,7%	3,6%	3,5%
Huishoudens met laag inkomen	2020	5,0	6,0%	7,0%	7,0%	-
Huishoudens met hoog inkomen	2020	16,0	12,0%	13,0%	8,0%	-
Kinderen (tot 18 jaar) opgroeiend in een uitkeringsgezin	2021	3%	5%	5%	6%	6%

BIJLAGE: De kansrijke opties in beeld

WIL staat voor de taak om de balans tussen opdracht, dienstverlening en financiën structureel te herstellen. Hiervoor is nodig dat we zowel aan de hand van de inhoudelijke als de financiële pijnpaaltjes in de eerste helft van 2024 een aantal kansrijke opties verkennen. Doel is zowel het inhoudelijke 'gat' te dichten en de geschetste financiële uitdaging van minimaal € 800.000,- te kunnen realiseren, als de dienstverlening van WIL verder aan te passen aan de eisen van deze tijd (werken vanuit vertrouwen, eenvoud, maatwerk en werken vanuit de bedoeling).

Onderstaand treft u een kort en bondig overzicht aan van de kansrijke opties die wij willen verkennen om EN de geschetste financiële uitdaging te kunnen realiseren als onze dienstverlening nog beter te laten aansluiten op de eisen van deze tijd (werken vanuit vertrouwen, eenvoud, maatwerk en werken vanuit de bedoeling).

Om welke kansrijke opties gaat het dan?

Kansrijke optie	De idee erachter	Ruwe inschatting effect (zowel voordelig als mogelijk nadelig, als ook mogelijke risico's)
Organiseren nog bredere toegang WIL (=WIL geldzaken)	Nu zijn de aanvraagprocessen voor een uitkering, bijzondere regelingen, schuldhulpverlening en werk tot op zekere hoogte los van elkaar georganiseerd. Met een nog bredere toegang organiseren we niet alleen een klantvriendelijker proces, maar mogelijk ook een efficiënter proces. Het korte termijn-perspectief in deze is een koppeling van de aanvraag levensonderhoud met andere financiële vraagstukken/aanvragen. <i>Ter illustratie: we herijken de bestaande Poort, waarbij we voor inwoners die voor een aanvraag levensonderhoud aankloppen in 1 keer ook waar aan de orde de bijzondere bijstand, minimaregelingen en schuldhulpverlening regelen/in gang zetten.</i>	Minder inzet in fte's Maar mogelijk hogere regelingskosten, doordat we het 'niet gebruik' verkleinen en het bereik vergroten (een positief en negatief effect ineen). Mogelijk ook investeringen nodig qua implementatie en ICT
Meer risico nemen in de uitvoering	Er zijn aanvraagprocessen waar de praktijk laat zien dat het % toekenningen (zeer) hoog is. We zouden hierin verder kunnen gaan door de toekenning voor dit soort aanvragen zo ongeveer te automatiseren vanuit maximaal vertrouwen (de klant zegt zwart op wit 'ik ben eerlijk' en wij zeggen 'als je blijft'). Deze vorm van vereenvoudiging van het aanvraagproces is klantvriendelijk, maar levert ook efficiencywinst op. <i>Ter illustratie: de aanvraag voor de collectieve zorgverzekering richten we zo in.</i>	Minder inzet in fte's Maar mogelijk hogere regelingskosten, doordat er meer (ook niet rechtmatige) aanvragen door heen komen; de mate van dit risico als ook de beheersing hierop hebben we te verkennen. Het bereik neemt hierdoor ook toe (wederom een positief en negatief effect ineen). Mogelijk ook investeringen nodig qua implementatie en ICT
Meer eenvoud in de uitvoering (incl. digitalisering/ automatisering waar mogelijk)	Tijdens het aanvraagproces (vooral bij de minimaregelingen) moeten klanten veel informatie aanleveren en dat gebeurt soms gedeeltelijk, niet of in stappen. Een verdere versimpeling van het aanvraagproces (let op: we werken al met een verkort proces bij inkomen!) kan klantvriendelijker zijn, maar ook efficiencywinst opleveren. <i>Ter illustratie: een aanvraagproces met minder spelregels in geval van bijvoorbeeld de aanvraag van een individuele inkomenstoeslag of stadspas (onze medewerker krijgt de vrijheid te doen wat nodig is).</i> Daar waar een aanvraagproces eenvoudig is (gemaakt), kan gedacht worden aan het digitaliseren of zelfs automatiseren van een aanvraag.	Minder inzet in fte's Maar mogelijk hogere regelingskosten, doordat er meer (ook niet rechtmatige) aanvragen door heen komen; de mate van dit risico als ook de beheersing hierop hebben we te verkennen. Het bereik neemt hierdoor ook toe (wederom een positief en negatief effect ineen). Mogelijk ook investeringen nodig qua implementatie en ICT

	<i>Ter illustratie: de aanvraag levensonderhoud voor specifieke groepen/alle klanten (cf. de methodiek van WIL Direct).</i> Daarnaast geldt dat er erg veel (minima)regelingen zijn met vaak ieder lokaal accenten. Een forse mate van harmonisatie zou erg helpend zijn om sneller en efficiënter te kunnen werken. Let op! De spelregels worden lokaal vastgesteld. Wat we willen is dus een politieke keuze, maar beperkt een uitvoeringsvraagstuk. <i>Ter illustratie: een aantal lokale minimaregelingen wordt geschrapt dan wel onder 1 overkoepelende Lekstroom regeling gebracht, maar ook: inkomensgrenzen worden gelijk getrokken.</i>	
Sec uitvoering wet	We kijken nu in de aanvraagprocessen breed en acteren daar ook op. We zouden ook de focus kunnen leggen bij de vraag sec: ik wil een uitkering bijvoorbeeld. En de eventuele multi-problematiek bij de klant/inwoner laten, waarbij signalering en doorverwijzing kort en zakelijk plaatsvinden. Dat levert efficiencywinst op. <i>Ter illustratie: i.g.v. de Wet op de Lijkbezorging (WLB) verzorgen wij snel een sobere uitvaart en niet meer dan dat (geen brede zoektocht naar familie, geen brede inzet op verhalen van kosten waar mogelijk of inzet op boedelafwikkeling).</i>	Minder inzet in fte's Maar mogelijk wel meer maatschappelijke problematiek die elders of tafel komt of later bij WIL terug. De maatschappelijke winst is hierdoor mogelijk zelfs negatief en/of eventuele kosten komen elders op tafel te liggen. Mogelijk nemen de regelingskosten ook toe (i.g.v. voorbeeld WLB: minder verhaal is meer zelf betalen).
Tandje minder op intentie wetgeving	We proberen nu bij een aanvraag aan te sluiten op de leefwereld van de klant en de gedachte achter de wet: inwoners helpen met een inkomensvraag. Dat vraagt soms veel (doorloopt)ijd. <i>Ter illustratie: we zouden ook kunnen zeggen: u krijgt 2 kansen om aan te leveren wat nodig en zo niet; dan wijzen wij u aanvraag af. Dat levert efficiencywinst op.</i>	Minder inzet in fte's Maar mogelijk wel meer maatschappelijke problematiek die elders of tafel komt of later bij WIL terug. De maatschappelijke winst is hierdoor mogelijk zelfs negatief en/of eventuele kosten komen elders op tafel te liggen.
Verbrede inzet op rechtmatigheid	Door onze keuze dat al onze klanten de verkorte aanvraagroute volgen, we niet met jaarlijkse heronderzoeken werken en onze handhaving basaal risicogestuurd is, weten we dat we klanten in de uitkering hebben die hier geen recht (meer) op hebben. Dit los van de inwoners die we bewust een uitkering geven omdat ze die nodig hebben, ondanks een (gedeeltelijk) gebrek aan recht hierop. Dit kost geld (=hogere regelingskosten en is ook uit het oogpunt van de leefwereld niet altijd wenselijk (i.v.m. het risico dat deze klanten later mogelijk moeten terugbetalen als hun situatie in beeld komt). Meer inzetten op rechtmatigheid gedurende de uitkeringsperiode kan ons klantenbestand terugbrengen en daarmee de omvang van de regelingskosten. Iets wat financieel positief kan zijn, zeker als je een zogenaamde 'nadeel-gemeente' bent. <i>Ter illustratie: we doen (extra) steekproeven, hercontroles en/of thema-onderzoeken binnen Handhaving; maar ook: we vragen de werkcoaches of zij ook naar de rechtmatigheid kijken in hun contactmomenten en zich niet alleen focussen op doelmatigheid. Evenzo is een scan op eventuele voorliggende voorzieningen denkbaar.</i>	Minder regelingskosten. Divosa benchmarkcijfers laten zien dat een afname van enkele % niet onrealistisch hoeft te zijn. De uitvoeringskosten nemen hier wel (i.i.g. tijdelijk) toe, omdat er middels gesprekken of onderzoek wel extra geïnvesteerd moet worden. Deze inzet kan er niet bij.
Verbrede inzet op parttime werken	Het % parttime werken in de Lekstroom is zeer laag vergeleken bij de rest van Nederland; we zitten ver onder het benchmarkgemiddelde. Een brede inzet op meer parttime werken vanuit werk en inkomen, vanuit WIL en de lokale werkteams kan leiden tot een hogere participatiegraad (meer klanten aan het werk) en minder	Minder regelingskosten. Divosa benchmarkcijfers laten zien dat een afname van enkele % niet onrealistisch hoeft te zijn. De uitvoeringskosten nemen hier wel toe, omdat het stimuleren en faciliteren van klanten in deze (middels simpel

	regelingskosten (wat minder (gedeeltelijke) uitkeringen). Voor klanten hoeft dit om tal van redenen niet altijd als positief uit te pakken of zo ervaren te worden, zeker niet op de korte termijn. Vanuit een langere termijn perspectief is duurzaam uit de uitkering (met een tijdelijke terugval) mogelijk wel te prefereren boven levenslang uitkeringsafhankelijk. <i>Ter illustratie: we (=lokale werkteam) gaan bij iedereen in uitkering kijken naar het verdienvermogen en proberen dit te verzilveren; ook al betekent dit dat mensen nog steeds in de uitkering blijven. We zetten hierbij o.a. de forfaitaire LKS in en jobcoaching waar nodig. We leggen maatregelen op als klanten niet parttime willen werken; we kijken hierbij uiteraard naar de situatie van de klant (=maatwerk). Tegelijk informeren we klanten vooraf goed en helpen hen met toeslagen, het stabiliseren van een eventueel wisselende inkomenssituatie, et cetera.</i>	switchen bijvoorbeeld) wel extra inzet vraagt. Dit vraagt om een extra investering (die wel rendabel te maken is).
Meer doelgroepenbeleid 'achter de poort' en mogelijk ook al 'vanaf de poort'	Achter de poort (dus na het eerste contact met de klant) maakt iedere klant grofweg dezelfde klantreis. Dit is een principiële keuze bij de start van WIL geweest; geen doelgroepenbeleid. In onze praktijk zien we in ieder geval 2 doel- of focusgroepen die er uit springen qua 'andere' dienstverlening die ze nodig hebben: statushouders en inwoners met een stevige multi-problematiek. Uit onder meer efficiencyoverwegingen kan het slim zijn deze 'andere' dienstverlening als een apart dienstverleningsspoor in te richten; we creëren dan een schaalvoordeel. <i>Ter illustratie: we creëren een multi-disciplinair team van consultants die met elkaar de klanten oppakken met stevige multi-problematiek en deze integraal bedienen wat betreft schuldhulpverlening, uitkering, bijzondere bijstand, minimaregelingen en de afstemming met andere ketenpartners. De WIL generalisten zijn onderdeel van dit team. Hetzelfde is denkbaar in het geval van statushouders.</i>	Minder inzet in fte's met waarschijnlijk ook een hogere en meer gelijke kwaliteit van dienstverlening. Tegelijk is dit mogelijk stigmatiserend, want wie krijgt dit 'label' wel en wie niet?
Meer lokale en afgestemde dienstverlening	WIL biedt haar dienstverlening grotendeels vanuit Nieuwegein aan. Voor sommige klant(groep)en kan het effectiever en efficiënter zijn als we meer lokaal gaan werken; dan kunnen we sneller schakelen met onze ketenpartners als dat nodig (inclusief lokale werkteams). Op dit moment lopen hier een beperkt aantal pilots op. <i>Ter illustratie: op een of meer dagdelen per week schuift een consultant inkomen, bijzondere regelingen en/of schuldhulpverlening bij het lokale werkteam of het lokale sociale team aan.</i>	Mogelijk minder inzet in fte's, maar misschien ook meer als er geen schaal te organiseren in wat we dan gaan doen op locatie. Voor veel klanten en inwoners kan dit wel als een vooruitgang ervaren worden; het is dicht bij hun leefwereld. En mogelijk levert het lokaal werken ook wel een hoger bereik op (en daarmee tegelijk hogere regelingskosten).
Opzetten sociale infrastructuur Lekstroom Werkt	Een steeds groter deel van onze klanten en uw inwoners heeft wel arbeidspotentieel, maar niet voldoende om volledig uitkeringsafhankelijk te kunnen zijn. Voor de SW'ers hebben we in deze een constructie die werkt: WIL en WerkWJSS. Voor de PW'ers is er nog vrijwel niets. Het Rijk stimuleert gemeenten om de sociale infrastructuur die hiervoor nodig is snel neer te zetten. Hiervoor loopt een traject. Ervaringen elders laten zien dat gemeenten met een effectieve infrastructuur (met een stevige inzet van LKS bijvoorbeeld) hun regelingskosten fors terug kunnen brengen en –afhankelijk van de wijze van organiseren- mogelijk ook de uitvoeringskosten van hun sociale dienst (de kosten vallen dan elders).	Minder regelingskosten. Divosa benchmarkcijfers laten zien dat een afname van enkele % niet onrealistisch hoeft te zijn. Minder inzet/fte binnen de formatie van de sociale dienst, maar wel binnen het werkbedrijf.

	<i>Ter illustratie: we richten een werkbedrijf in dat klanten met beperkt verdienvermogen met ondersteuning bij reguliere werkgevers plaatst, detacheert of beschutte werkplekken aanbiedt; waarbij sommige van deze klanten in dienst genomen worden en dus uitstromen uit de uitkering.</i>	
--	---	--

In enkele zienswijzen op de 1ste BW 2024 zijn ook andere opties genoemd als het beleggen van taken in het lokale voorliggende veld (schuldhulpmaatjes in geval van schuldhulpverlening, vrijwilligers in geval van een aanvraag uitkering of bijzondere regelingen), het 1-op-1 doorsturen van alle klanten in de poort naar de lokale werkteams. We zullen hier uiteraard ook naar kijken in onze verkenning. En waar nodig ook andere opties verkennen als deze gedurende de rit op tafel komen.

BIJLAGE: Integraal overzicht op de opmerkingen en bedenkingen op de Kaderbrief 2025

Reactie van Werk en Inkomen Lekstroom op de zienswijzen van de Lekstroomgemeenten op de Kaderbrief 2024

Alle deelnemende raden hebben de een zienswijze op de ontwerp Kaderbrief 2025 ingediend, waarmee de betrokkenheid bij WIL bevestigd wordt. De zienswijzen worden door het bestuur meegenomen bij de besluitvorming over de Kaderbrief en het meenemen in de ontwerp Begroting 2025. De raad krijgt via een zienswijzeprocedure de mogelijkheid haar mening hierop te geven.

De zienswijzen hebben als gemene deler dat de daadwerkelijke financiële consequenties afhankelijk zijn van de effecten van de stappen die we in het proces in 2024 nemen. Op welke wijze slagen wij er in om de opdracht, dienstverlening en middelen weer met elkaar in balans te brengen. Dat is de doelstelling voor 2025 en verder. Een gedeelde wens van raden en WIL waarbij we oog hebben voor de uitdagingen waar we samen voor staan. Een enkele raad heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om alvast enkele wensen mee te geven. Wij vertrouwen er op dat de opgave waar we samen voor staan ook daadwerkelijk tot positieve uitkomsten komt.

In het voorliggende integrale overzicht geven wij aan hoe wij met de ingebrachte zienswijzen omgaan en hoe zij in de begroting 2025 worden verwerkt of op andere wijze worden opgepakt. Als afsluiting geven we een reactie op de punten die de Cliëntenraad in haar zienswijze heeft opgenomen.

	Gemeente	Zienswijze/wens gemeenten	Hoe wordt deze zienswijze verwerkt?
1	Houten	De raad kan instemmen met de Kaderbrief 2025 omdat de bedragen die WIL in de risicoparagraaf noemt richtbedragen zijn die afhankelijk zijn van het proces dat gemeenten en WIL samen in 2024 gaan lopen. In de begroting 2025 en de Kaderbrief 2026 verwachten wij een beeld voorgeschoteld te krijgen van een aangepaste WIL organisatie met een financieel plaatje. Op basis daarvan neemt de raad een besluit over extra financiële middelen voor deze jaren.	Wij zijn blij dat de raad kan instemmen met de Kaderbrief 2025. Wij delen de mening van de raad dat de daadwerkelijke financiële consequenties afhankelijk zijn van het proces dat wij gezamenlijk in 2024 doorlopen. Deze zullen inderdaad tot uiting komen in de begroting 2025 en de Kaderbrief 2026.
2	IJsselstein	Met de Kaderbrief 2025 kan de raad uitsluitend instemmen met de inflatiecorrectie en de loonindexatie. Voor de bedragen die WIL in de risicoparagraaf noemt gaat de raad ervanuit dat WIL passende maatregelen treft zodat deze geen werkelijkheid worden. In de Kaderbrief 2026 ziet de raad graag een nadere uitwerking hiervan met bijbehorende financiën.	Wij zijn blij te zien dat de raad kan instemmen met de Kaderbrief 2025. Net als de raad gaan wij ervanuit dat wij passende maatregelen kunnen nemen zodat de bedragen uit de risicoparagraaf geen werkelijkheid worden.
3	Lopik	De raad kan instemmen met de Kaderbrief 2025, omdat afgezien van de inflatiecorrectie en loonindexatie, de bedragen in de risico-paragraaf richtbedragen zijn, die afhankelijk zijn van het proces dat gemeenten en WIL samen zullen doorlopen in 2024. Deze bedragen neemt de raad daarom nog niet over in onze begroting. In de begroting 2025 leest de raad graag een eerste ontwerp van een aangepaste WIL-organisatie en ziet deze graag verder uitgewerkt in de kaderbrief 2026, met bijbehorende financiën. Aan het begin van het tussenjaar 2024 kan de raad niet vooruitlopen op de vraag wat de	Wij zijn blij te zien dat de raad kan instemmen met de Kaderbrief 2025. Net als de raad zetten ons in het proces dat we gezamenlijk in 2024 doorlopen, ervoor in om te zorgen dat de genoemde risico's zich niet daadwerkelijk zullen realiseren. Ambtelijk zijn gemeenten en WIL al gestart met het proces, mede richting de begroting 2025, zoals de raad ook aangeeft in zijn zienswijze.

		nieuwe afspraken zullen betekenen voor het al of niet opnieuw handhaven van een nullijn in meerjarig perspectief.	
4	Nieuwegein	De raad neemt kennis van de financiële kaders en van de risico paragraaf. Zoals WIL weet kijkt de raad en veel andere gemeenten aan tegen een substantiële financiële uitdaging vanaf het jaar 2026. De gemeente Nieuwegein is een traject gestart om te kijken naar mogelijke oplossingen en daarbij kijkt de raad ook naar WIL. De raad verzoekt WIL nadrukkelijk om rekening te houden met de financiële situatie van de gemeente op de middellange en lange termijn door ook binnen de eigen WIL-begroting en WIL-organisatie te zoeken naar mogelijkheden om de stijgende kosten op te vangen. De procesverbetering die WIL voorstelt is een goede eerste stap.	WIL is zich terdege bewust van de financiële uitdagingen waar de gemeenten zich op middellange en lange termijn gesteld zien. Het is duidelijk dat dit impact zal hebben op het sociaal domein en dus ook op WIL. In het tussenjaar 2024 waarin opdracht, dienstverlening en middelen weer in balans gebracht moeten worden, zal dit een belangrijk element zijn. De door de raad genoemde procesverbeteringen maken hier mede onderdeel van uit.

Conceptreactie op de zienswijze van de cliëntenraad op de ontwerp Kaderbrief 2025

De Cliëntenraad heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de Kaderbrief 2025 (hierna Kaderbrief). Tijdens het reguliere overleg tussen WIL en de Cliëntenraad is het advies van de Cliëntenraad reeds besproken. Dit wordt gewaardeerd en past bij de wijze en traditie waarop de Cliëntenraad gebruik maakt van de haar ter beschikking staande mogelijkheden om te adviseren aan WIL. Hieronder wordt samengevat de zienswijze van de Cliëntenraad weergegeven en voorzien van een reactie.

	Zienswijze/wens Cliëntenraad	Reactie Bestuur
A	Prelude. Sinds eind 2022 is er sprake van omslag in het beleid namelijk: 1. Andere kijk op minimabeleid. Niet alle klanten zijn zelfredzaam. Er wordt meer gekeken naar de bestaanszekerheid van Cliënten. 2. Het leveren van maatwerk. 3. Werken vanuit vertrouwen. 4. De leefwereld. De omslag wordt in deze kaderbrief verankerd in het beleid. De dienstverlening onder andere op het gebied van werken uit vertrouwen en de leefwereld door te ontwikkelen. Door samenwerken meer bestaanszekerheid en een vangnet te bieden voor een stabiele inkomenssituatie maar ook een springplank te geven om inwoners in staat te stellen om (weer) te participeren. De CRWIL ondersteunt deze uitgangspunten van harte. Ook in de "Oogst van het Raadsgesprek van 4 oktober 2023" wordt hier door de raadsleden van de 4 gemeenten deze koers nadrukkelijk onderschreven.	De ondersteuning van de beschreven omslag bevestigt dat WIL (en gemeenten) de juiste richting zijn ingeslagen.
B	Uitgangspunten. De bedoeling van de WIL. 'Inwoners van de Lekstroom en klanten van WIL in bijzonder, gericht vooruithelpen qua werk, inkomen en schulden. <i>Met als doel dat mensen weer kunnen meedoen en perspectief hebben.</i>' Dus niet alleen het huidige probleem oplossen maar perspectief bieden. Dit wordt door de CRWIL van harte ondersteund. Voor de CRWIL passen daarin geen begrippen als de "Nullijn" en bezuinigingsopdrachten. De basis is beleidsinzet en het stellen van prioriteiten op basis van financiële ruimte en verantwoordelijkheid nemen voor het in te zetten beleid voor de komende jaren. Hierbij zijn voor de beoordeling vanuit de CRWIL de economische zekerheid en ondersteuning van de client essentieel. Tevens is hierbij de positie van de werknemers bij WIL een belangrijk onderdeel van de uitgangspunten.	Het is goed om te horen dat de Cliëntenraad de bedoeling van WIL van harte ondersteund. Wij hebben er begrip voor dat de Cliëntenraad van mening is dat begrippen als Nullijn en bezuinigingsopdracht hier niet bij lijken te passen. Wij zien echter ook de noodzaak om opdracht, dienstverlening en middelen weer in balans te brengen, met oog voor de portemonnee van de gemeenten nu en straks. In het proces dat wij momenteel lopen zal ons streven er uiteraard op gericht zijn onze dienstverlening op een goed en passend niveau te kunnen blijven ondersteunen. Het is aan de Lekstroom gemeenten in deze om aan te geven hoe scherp zij de komende jaren financieel aan de wind willen varen.
C	De CRWIL maakt zich (grote) zorgen over de volgende punten: • Extra werkdruk in het kader van de versoepeling Participatiewet • Hogere inflatiecijfers dan gebruikelijk in voorliggende jaren • Het uitgangspunt gelijke aantallen klanten bij WIL lijkt de CRWIL zeer opportuun	De zienswijzen van de raden en de reactie van WIL hierop zijn hiervoor weergegeven. Zo kan de Cliëntenraad kennisnemen van de standpunten van de raden.

	Toename van arbeidsintensievere bediening doelgroepen, sterk toenemende Multiproblematiek.businesscase bewindvoering en een verwachte progressieve stijging schuldhulpverlening In dit kader is de CRWIL zeer belangstellend naar de antwoorden van de raden op de ontwerp kaderbrief 2025.	
D	Gezien de krapte in de personele bezetting en het hoge ziekteverzuim alsmede de voortdurende stroom van extra, incidentele, taken waar WIL mee wordt geconfronteerd, kan het niet anders dan dat de huidige pragmatische nullijn onvoldoende zal blijken. Nu reeds blijkt dat de uitbreiding van het noodzakelijke personeelsbestand met 10,1 fte voor 2024 een goede onderbouwing kent. De CRWIL heeft reeds eerder aangedrongen op een inzet van minder flex/inhuurkrachten en over te gaan tot uitbreiding van het vaste personeelsbestand. De keuze om slechts gedeeltelijk over te gaan tot vaste uitbreiding van het personeelsbestand wordt niet onderschreven door de CRWIL.	In de concept 1 ^{ste} begrotingswijziging 2024 is als 1 van de maatregelen opgenomen om het aandeel inhuur te verminderen en in te vullen met vast personeel om zo meer inzet te kunnen plegen.
E	De Nullijn als vertrekpunt vaststellen en daarmee geen extra financiële middelen in 2025 en de jaren erna op voorhand beschikbaar zijn, acht de CRWIL als een absoluut doemscenario.	Onder punt B hebben wij hier ook al een reactie op gegeven. Wij verwijzen u dus naar dat punt.
F	De CRWIL vraagt met name aandacht voor de zwakste groepen op de arbeidsmarkt. De CRWIL pleit er dan ook voor om ondanks alle gerezen financiële problemen waar de CRWIL absoluut oog voor heeft, toch aangaande de meest kwetsbare groep in de samenleving ruimhartig te blijven.	Wij hebben net als u oog voor de kwetsbare groepen in de samenleving. Wij werken aan een goede ondersteuning voor deze groep, mede vanuit onze doelstelling waarover onder punt B ook al is gesproken.
G	1. Ook bovenregionaal is winst te behalen. Met name de samenwerking met het WUV en een gezamenlijke inzet binnen de Utrechtse Werk Tafel. OP een aantal terreinen is de inzet van het UWV een voorliggende voorziening. Met een goede overdracht en voortzetting op de inzet van het UWV ondervindt de client minder belasting en kan zijn ontwikkeling zonder onderbreking voortzetten. Maar ook collectief kan gebruik gemaakt worden van de inzet en afspraken van het WUV. Binnen de Utrechtse Werk Tafel kan deze afstemming vorm krijgen. 2. Ook kunnen gezamenlijke afspraken gemaakt worden over de gezamenlijke werkgeversbenadering (die vervolgens op alle niveaus tot invulling kunnen komen). Maar ook met betrekking tot scholing en boven regionale vacaturevervulling kan de Utrechtse Werk Tafel een toegevoegde waarde zijn.	De samenwerking bij de Utrechtse Werk Tafel ontwikkelt zich verder. Hierbij is oog voor de samenwerking met UWV en de andere gemeenten. Daar waar we meerwaarde kunnen realiseren voor de klant (inwoner of werkgever) doen wij dit in aanvulling op de gemeentelijke en WIL-dienstverlening. Uiteraard is de werkgeversdienstverlening door het werkgeversservicepunt hier aan belangrijk onderdeel van.